МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойи Грозненски городскойи комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

№ 74 (2595) | Ера, 14 сентябрь, 1961 шу. | Мах 2 кеп.

АРАДУВЛ 1923-ча шера денз

КПСС Грозненски горкома Пленум

КПСС Грозненски горкома кердача состава хьалхара Пленум хилар.

Пленуме къоастадир организационни деташ.

КПСС горкома секретаралла хержаб нн. О. С. Беляев. А. П. Костюченко, В. С. Симарзин, бюро членалла — нн. О. С. Беляев, В. И Бессарабов, В. М. Ляпина, А. П. Костюченко, Н. Я. Правенький, А. А. Похвищев, Б. Ф. Сайко, В. С. Симарзин, А-В. Т. Тепсаев.

Пленумо чIоагIбир организационни отдела заведующи нов В. И. Бессарабови, пропагандаи агитацеи отдела заведующи нов. П. И. Латышеви, промышленностеи транспортеи отдела заведующи нов. П. М. Тонконогови, административнии торговофинансовии органий отдела заведующи нов. И. Д. Зинульеви.

СССР Министрий Совета Председатела Н. С. ХРУЩЕВА ЗАЯВЛЕНИ

Ядерни герзашта тохкамаш дарах долча деша хьакъехьа укх шера сентябрь бетта 3-ча дийнахьа США президентеи Великобритане премьер-министреи цхьана яьча заявленега хьежай Советски правительство. Фу ала йиш я цу заявленех?

Эггара хьалха кертагIа доал, хIанз тIалаттача кхерамерча ханах, дунен халкъашта юкъера лоаттам кхохкабенна хиларах США-и Англеи кулгалхоша цхьаь-цаI дош аьнна ца хилар, цу лоаттамах дIакъоастадаь ядерни герзашта тохкамаш дара дош дувца йиш йоацилга шоашта ховшшехь а. Малхбузехьен тIема блокий гIулакхаш шоаш леладеш йолча духхьала США-и Англеи правительстваша герзаш эгаделга шоаш маца дутаргда, ядерни тIема катастрофана дуне дIа тIа ца тетташ, тIеххьара а, шоаш маца совцаргья къаьггаи гуччахьеи хьааларга хьежаш да халкъаш.

Уж деррига юстара а дуташ, ядерни герзашта тохкамаш дарах дола дош, из ший цхьа дакъа долча герзаш дIадахара проблемах къоастадаь ца Iеш, дунен халкъашта юкъерча вахара лоархIамерча гIулакхашца ца дувзаш, шушингача деллача хIаманга санна, доллача хIамах дIахоададаь, цу дешага хьажа гIерт г-н Кеннедии г-н Макмиллани. США президентеи Великобритане премьер-министреи заявлене хIара мугIар тIара хьагучадувл, Советски Союзеи социалистически кхыча паччахьалкхенийи кхерамзлен хьаштий чотах малхбузехьарча паччахьалкхенаштеи агрессивни тIема блокашка гIолларча цар союзникаштеи фуннагIа даь а цхьан оагIорахьа эзе тIема аьттонаш Iалашъе гIертилга. Цу тIа а шоаш цхьаь яь заявлени, дунен халкъашта юкъера кхохкам мелбалийтара, дерригача адамий хьаштий йоакхо еш яьй шоаш аьнна хетийта а гIерт США-и Англеи кулгалхой. Цхьабакъда, ядерни герзий деша шоаш леладераш бехказа даха гIерташ США-и Англеи правительствай кулгалхоша мелла доккхий дешаш херже а, цу дешай новкъосталца агрессивни политиках машара политика хетийтеи, къизалах нах безилга хетийтеи могаргдац царна.

Из заявлени тIакхувш дола керттера гIулакхаш къаьгга дика довзара, цун чулоацам ше мабарра миштаб хьожаргда вай.

Ядерни герзашта атмосфере тохкамаш дергдоацаш Советски Союзои, Америка ВIашагIкхийттача Штаташеи, Англеи Iалаьмате сиха барт бе беза, яхаш, предложени йоалаю заявлене тIа, цхьабакъда, лаьттан кIалхеи космосеи деш дола цу тайпара тохкамаш цу барта юкъе даха йиш яц, йоах.

Цу предложене маIан мадарра довза башха хала дац. Цу предложене тIа вIалла хьоаха а ца еш йита Франци ца йийцача а, США-неи Англенеи торо ле кхы дIахо йодача хана а шоай ядерни герз тоаде, йоах вайга. Царна-м из а кIезига хет. Цун тIемах лораялара низ дегIаухаргбоацаш Советски Союзана кхы а дукхагIа баргал тоха вIаштIехьдаргдацар-теш хьажа деза. Кхыча дешашца аьлча, цкъа кхессача пропагандистски топаца ши пхьагал е безам ба цар: ядерни герзий даькъера шоай тIема кийчонаш Советски Союз раьза хиларца бехказа яха а, цунца цхьана шийца переговораш еча доакъашхочунна — Советски Союзана чоал ког тоха а.

Боккъалдар аьлча, ховш да, кердача тайпара ядерни герзаш хьадара США кийчъяь программа лаьттан кIалхара тохкамаш де деззача дIакхаьча я, хIаьта уж тохкамаш дара хийцца никъ луш я американско-английски предложени. Ядерни герзаш долча кхаь паччахьалкхен переговорашка лаьттан кIалхара ядерни тохкамаш законехь дерзаде гIийртай США дуккхача шерашка, из яр ядерни герзашта тохкамаш делга дизза соцаде барт бара духьал йийнна керттера цхьа новкъарло. Къайле яц, лаьттан кIалха ядерни тохкамаш де лаьрхIа США йола дуккха ха хилар а, цу гIулакха эшшаш йола шахташи лаьттан кIалхара Iалаьмате йоккхий галерееши Невада яхача штате кийча лоаттаеш хилар а.

США президентеи Великобритане премьер-министреи цхьан яь заявлени тIакхувш дола гIулакхаш кIайча таьца тийга хилар бакъдеш нагахьа санна кхы а тешал эше, цу тайпара тешал г-н Кеннеде ше делар 5-ча сентябре, вешта аьлча, Советски Союзага кхайкарал даьча пхелагIча дийнахьа, ядерни герзашта лаьттан кIалха тохкамаш делга юхадоладе, аьнна, распоряжени а енна. Хьагучох, кхыметтел эзделла а, американо-английски предложенена Советски правительствас жоп даларга хьажа дага а ца дохаш, селла сийхъенна хьайзар США правительство. Ше деш дар цу заявленена Советски правительствас луча жопага дилла хIама доацаш де лерхIаш хьалхxе а денз из хиннилга гуча деций цох.

Ядерни герзашта тохкамаш делга соцадара гIулакх уж тохкамаш алхха атмосфере ца деш совцадарга дахьа гIерташ США-и Англеи правительстваш хилар хIанз духхьашха хинна дац. ХIанзарчоа тара предложени еннаяр цар, масала, 1959-ча шера а. Ядерни герзашта тохкамаш делга соцадарах дола дош ишта дувцара хьалхагIа а хIанз а духьала хIанай Советски правительство? Алхха цхьан тайпарара — атмосферера тохкамаш делга соцадарах барт вIаштIехьбаларах машара гIулакха во новкъостал дергхиларах я. Цох халкъаш Iехадар мара кхы хIама хургдацар. Боккъалдар аьлча, цу тайпара даь цхьаккха хIама доаццашехь а, герзий кхоачамаш делга соцадара цхьацца хIамаш ма дой, аьнна, хеташ, зенеи кхерамеи йолча иллюзешка халкъаш даха тарлургдар цу тайпарча соглашене. Боккъалдар аьлча, из гIулакх законехь дийрзарг а лоархIаш, долаш дола атомнии водороднии герзаш кхы дIахо а тоадеш хургьяр паччахьалкхенаш, машарерча гIулакхашта оалараш а шоашца а долаш, лаьттан кIалхеи космически аренашкеи тохкамаш делгах цу гIулакха пайда а эцаш. ДIа ца йоалаш юхеюсаргьяр, цул совнагIа, цу тохкамех гучадаьннача хIамаех лард а ехкаш керда, хIалак дара низ кхы а дукхагIа бола ядерни герзаш хьадара йола торо. НАТО-на юкъерча паччахьалкхений тIема гIозараш-м цу гIулакха сов раьза хинна кулгаш вIашагI а хьекхадеш дагIаргдар, хIана аьлча царна дика хов, из план чакхъяларо потенциальни агрессор йолча НАТО блока хьаьр-хьарсам тIа хий кхухьаргхилар.

Цу тайппара, ядерни герзаш хьаделга дIахо гIоргдар, хIаьта цун тIехьаленах бола кхерам хIанзарчул вIалла кIезигагIа а хургбацар. Лаьттан кIалха, нагахьа санна хьаштхуле, космосе е хи кIалха ядерни герзашта тохкамаш делга сихде мукъалуш йола цу тайпара соглашени ярах цIена доаца гIулакх лархIа йизза бокъо хургьяр халкъий. Цу тайпара тIехьале цIена йоаца хIама де Советски правительствага йиш а яц, е цо из дерг а дац. Еррига шоай политика халкъаш Iехадара, переговорех ловзорг дара тIаегIа хьувзараш ба из цIена доаца гIулакх де безам бараш.

Цхьаккха тайпа юкъера ца доаккхаш, ядерни герзашта деш дола деррига тохкамаш массе метте а даиман а соцадара тIехьа я Советски Союз. Алхха цо хьийга къа бахьан долаш дIайолаеннаяр кхо шу хьалха ядерни тохкамаш соцадара хьакъехьа СССР, США, Англе викалий переговораш. Малхбузехьара паччахьалкхенаш а тохкамаш соцадара барта хург ма йий аьнна хеташ йолаяьяр Советски правительствас уж переговораш. Переговораш йолча хана США-и Англеи позицешта дIагарга яхаргахьа дуккха а хIамаш дир Советски Союзо, хIаьта а хIара заседани массаза хул, уж хIанзалехь а кхо бIаь хинна мича Iийнай, толамга догдоахилга йовра, дIакхача везача моттига гарга ме гIерт яьссаленга мираж йовш санна. Цунна мукIарло де новкъа дале а, ше мадарра дIаоалаш хилча, тахан а кхо шу хьалха хиннача тайпара гаьна я йистеяла Женевера переговораш, аьнна, вывод йинза ялац.

Женевера переговораш чакх ца йоалийташ США-и Англии хьувзача юкъагIа, тIема блокашка гIолларча цар партнерах — Францех атомни паччахьалкхе хилар а теркал ца деш дита йиш йолаш дац. Французски правительствас дуккхаза а ядерни лелхамаш даьд, ядерни герзашта тохкамаш делга соцадар хьакъехьа цхьанна хIаманна а ше йийхка лоархIаргйоацилга къоаггадаь хьа а хайтад цо. Французски ядерни тохкамашца дийзза Женеверча переговорашта нийса доацаш хьал эттад, яхаш, цкъа мо дуккхаз а белгалдаьхад Советски правительствас. Ше деш дола тохкамаш Франце юха совца ца дойя, тохкамаш делга юха дIадоладанза ше ярг ца хилар кертагIа даьхад Советски Союзо. Цхьабакъда, хьагучадаьннад НАТО гIолларча союзникашта юкъе хаьдда ролаш йийкъа хилар: советски ядерни герз тоалулга цунца тIехьа а доахаш, тохкамаш совцадара хьакъехьа СССР-ца переговораш еш я США-и Англии, хIаьта цу хана цхьаннена тIехьа шоллагIъяр а эккхийташ, ядерни устройстваш лелхийташ я Франци. Франце деш дола ядерни тохкамаш США-ца барта а йоацаш, НАТО ерригача тIема блока хьашташта маэшшара а доацаш, духхьала цо шийгара деш да яхаш дувцача хабарех тешшал кIезига хьаькъал долаш нах хIанзалца хьа хиннабале а, цу хьакъехьара иллюзеш пархxе йохаяь дIайоах тIема гIулакхашта атомни энергех пайда эцилга цхьан леладарах йолча хIанзза США президента могаяьча США-неи Франценеи юкъерча соглашене. Дика ховш да НАТО юкъерча моллагIча паччахьалкхенна а ядерни тохкамех гучадаьннар НАТО юкъарча империалистически яь чу додилга.

Гой хIанз а Дж. Кеннедеи Г. Макмилланеи заявлене тIа ювцараш кхо ядерни паччахьалкхе мара яц — СССР, США, Англи. Франций хIаьта? Франце кхы дIахо а, хьалха санна, ядерни тохкамаш делга лерхI заявлене автораша. Магийта йиш йоаца из тайпа хьал цо магийтарга хьежача хана сов дукха доацал-теш Советски Союзагара дIадехараш?

Укх тIеххьарча бетташка НАТО паччахьалкхенаша шоай политика ко тIом хьоабара еча кийчонгахьа лостадарах кхы а кIоаргача долх гIулакхаш.

ТIема гIулакха хьожаду ахча дуккха а тIатоха, аьнна, США правительствас укх шера бIаьсти дIадийха хиларгара доладергда вай. ХIанз США тIема бюджет 50 миллиард доллар совгIа я. Машара хана цIаккха а тIема гIулакхашта иззал дукха ахча доадаьдац цхьанна паччахьалкхено. Цул тIеххьа-тIехьа сов даьхар США тIема низаш, эскаре бокъонца гIулакх де тIахьийхар 250 эзар саг резервисташ, нах тIатехар Малхбузен Берлинерча американски гарнизона, хи кIал гIолла лелача кемайи ракетийи керда тайпаш хьадара йола ханаш лоацъярахи кхыметтел американски къаьна кемаши самолеташи строе юха хьачуозарахи соцамаш тIаийцар США правительствас. Цу тайпара бакъдараш дукха да, уж дерригаш-м дийца а варгвац.

США хинна ца Iеш, тIема блокашка гIоллара цар союзникаш а ба тIема кийчонаш еш, эггара хьалха Малхбузехьара Германи а йолаш, Германски машара договор дарца дийзза йоккхий паччахьалкхенаш шоайла вIашкакхохка, дунен кхоалагIча тIема ала эккха тарлургдола сийг баккха гIерташ эггара дукхагIа къахьегараш милитаризмаи реваншаи идеяша хьалбикъа бола малхбузехьарча Германе кулгалхой ба.

Цхьабакъда, юххера а, германски машара договор де аьнна еннача предложенеца США, Англе, Франце, ФРГ правительстваша лаьца гIулакх да эггара дукхагIа саькх доахаш дар. Цхьан истола гонахьа Iо а хайша, саббарах, доаггIача тайпара Германе дош машаре къоастадарахи цун ларда тIа Малхбузехьарча Берлинера хьал лер тIа доаладарахи соцам тIаийц вай аьнна шоашка баьча тIахьехама духьал бIарчча тоатол тIема гIулакхаш тIалахкарца жоп делар малхбузехьарча паччахьалкхений правительстваша. ТIехь-тIехьа дукхагIа дувла даьннад Советски Союзи социалистически мехкаши кхераде гIерташ дола гуччахьара цIогIарч.

СССР правительства хьалхагIа дIакхайкадаьчча тайпара, цу дерригача хIамаша ший оборонни низ чIоагIбе безача кхоачайир Советски Союз. НАТО паччахьалкхенаш сихъенна Советски Союзаи социалистически мехкаштеи духьал тIема кийчонаш еш йолча хана вай кхы де хIама дисацар кхерама духьалъоттанза дарг ца хиларо, берригача низаца агрессена духьалъоттара кийча хиланза дарг ца хиларо хьалхадоахаш дола гIулакхаш ца дича. Уж гIулакхаш вайна ца деззашехьа а динза даргдоацаш хилар, уж чакхдаханза даргдоацача кхоачадьраш вай дац, герзага кхувдаш, тIом хьоабе гIерташ НАТО керттерча паччахьалкхенаша хIанз, къаьстта а германски машара договор дара хьакъехьарча дешаца дувзаденна, лелаю политика я. Ядерни герза юха а тохкамаш доладе дийзар Советски Союза, хIана аьлча цунна духьал агресси йолае тарлуш дола гIулакхаш хIанз эттача хана цар лоархIам ца бича мело елга хургдар.

Тохкамаш юха доладара хьакъехьа решени ше тIаэцача хана Советски правительствана, бакъдар аьлча, дика ховра, дунен халкъашта юкъера гIулакхаш во этта хилара мах бе ховргдоацаш а Советски Союзо деш дола уж гIулакхаш дика кхетадергдоацаш а бола нах цкъарчоа кораба мегаш хилар. Вайна хьалхагIе а ховш дар, шоашта пропагандистски капитал даккха гIортар духьа Малхбузехьара цхьабараш цунах пайда ца эцаш Iергбоацилга. ХIаьта а из ца дича кхы хIама де йиш йолаш яцар Советски Союз. Доллача хIаман лоархIам баь яьнначул тIехьагIа, дега хала а новкъа а доллашехьа, экспериментальни лелхамаш юха доладанза яланзар Советски правительство.

Вай теш Советски правительства де лаьрхIараш дукхагIа долча адамаша нийса кхетадеш хиларах. Советски Союза оборонни низ чIоагIбар, из дерригача дунен тIара машара низаш чIоагIделга да. Агрессора ха деза, халкъий машарера къахьегам, лоIам, кортамукъале лорае могаргдола тешаме низ болаш болга.

Американо-английски цхьанарча заявлене тIа хьехаду, лаьттан тIара фо радиоактивни веществашца бIехдара кхерам тIа-тIа лакхлуш хиларах дола дош. Дувца хабар дац, хьаштдоаца гIулакхаш уж хиларах. Советски Союзо мелъэшар ду, тохкамаш дарах дийнача организмашта хургдола зуламаш мамогга кIезигдар духьа.

Законах да-кх, хIаьта, хаттар оттадича — е США правительства а е Англе правительства а хIана хьоахадаьдац сигалара фо атмосфера бIехъю аьнна, цу паччахьалкхений нах бахача центрашта гаьнагIа йолча моттигашка — Бикине, Эниветкай, Рождества островашка дуккхача шерашка вIаштта ца соцаш атомнии водороднии бомбаш лелхара таташ лаьттача а Iалаьмате дукха радиоактивни веществаш лаьттан атмосфера тIара фо бIехдаь ца Iеш, Тихи океана хиш бIех а деш форда чурча продукташка гIолла цхьанна хIаманна бехке боацача наьха тIеххехи цIийхи етталуш хиннача хана?

ВIаштта шин шера Сахаре ядерни лелхамаш а деш, лаьттан тIара фо бIехдеш Франце правительства леладу гIулакхаш харцахьа да ала цхьаккха дош хIана корадаьдац США-и Англеи правительствашта?

БIехъяьча лаьттан атмосфера йоакхо ю шоаш яхаш американо-английски заявлене тIа дувцар, бокъонца цун тохкам баьчул тIехьагIа, цар шоашккара хьадагалаьца, моттийта дувцашда. Цул дикагIа хургдацар халкъашта, нагахьа санна НАТО паччахьалкхенаша тIа-тIа дукхагIа агрессивнегIа йола политика лелаяр бахьан долаш укх тIеххьарча бетташка уххача оагIорахьа событеш дIахо а дегIаухе, царна хургдар дIааьлча. Нагахьа санна малхбузехьарча паччахьалкхений политика ханнахьа хувца ца хувце, адамашта ракетно-ядерни тIема низ тIабоагIаргболча а цу тайпарча тIема цIера юкъе итташи бIаьши миллионаш нах боагаргболча а оагIорахьа ласташ латт гIулакх.

Фецарча радиоактивни веществаех а ца кхераш, наьха кортош тIа ядерни герз, валар дахьаши хIалаквеши бола цун берига низ IотIакхетаргхиларах кхера безача кхоачаву НАТО паччахьалкхений хIанзарча политико. Нагахьа санна ядерни герза тохкамаш дарах наьха унахцIенонна хула зеи ядерни герз тIем тIа кхессача цунах даргдола зеи дехьеи сехьеи тараза тIа а дилла эзача хIаранена ховргдар, адамашта хьалхашка оттадаьраш фу тайпа хIамаш да а экспериментальни ядерни лелхамий хьакъехьа малхбузехьарча паччахьалкхений правительстваша яьча заявлене тIа моттийта хIамаш мел дувц а.

А, Советски Союзага йиш яц миллионаш а миллионаш а болча наьха бахара кхерам тIатессийта. СССР правительства ший декхар кхоачашдергдацар, нагахьа санна, советски халкъа кхерамзлен цо бокъонца йоакхо ца йича. Нагахьа санна ца ловшшехьа а хIанз ядерни герза тохкамаш юха ца доладича яргйоацача из кхоачаяьяле а, уж доладац, Хиросимеи Нагасакии яхача японски городашта тIакхаьча хIама тIема из герз лелхийташ вай халкъа а дерригача адамашта а тIа ца кхачийтар духьа мара. Нах — ядерни тIема кхуврча чу техка материали халкъаша хьадаь материальнии культурнии рузкъаш — империалистически агрессорий йоккха фос, тIема трофеяши лоархIаш йола адамаш гоама дола шоай политика социалистически общества бокъонца йолча гуманизманеи вай арахьарча политиканеи духьалйоахаш болча Малхбузехьарчар тIа-тIа дукхагIа ювцаш йолча атомни, водородни е нейтронни бомбашка нах ца боабайта гIерт Советски Союз.

Хьанна хац Советски Союзо, США, Англе, Францечул массехказа кIезигагIа ядерни лелхамаш даьлга. ГIулакхашка диллача а воай паччахьалкхен хьашташ Iалашдарга диллача а вай йизза бокъо ма йий малхбузехьарча паччахьалкхенаша даьраш миссел тохкама лелхамаш де. Малхбузехьарча паччахьалкхений кулгалхоша шоаш а каст-каста ма дувций, Iоадаьча герза дозалах паччахьалкхений арсеналаш каглуш латтача хана, царех хIаране кхерамзле Iалашъелга дукхагIча даькъе низаш цхьатарра хиларах тийша да, яхаш. Бакъдараш тоъал дукха доахк цу къамаьлах. Цхьаннахьара а кхерам тIа ца латтача шоай паччахьалкхений кхерамзле Iалашъяра малхбузехьарча паччахьалкхений кулгалхоша нийса лоархIаш дараш дуккха а нийсагIа доагIа империалисташа кхерамаш тIатувсачеи герз тIахьувкхачеи хьалашка яха езаш йолча Советски Союзаи дерригача социалистически мехкаштеи.

Унзарерча тIема морхаш лелхаяри паччахьалкхенашта юкъера гIулакхаш тоадари духьа хIанзара керттера проблема — массане а цIендаь герз дIадаккхара проблема къоастае еза. Машара гIулакх доккха лоархIаш мел барий хьаькъалаша къоабалъяь тIаийца из идея хьаллоацаш майрра кхайк хIанз Советски Союзи деррига социалистически мехкаши кхайка ца Iеш, Азера, Африкера, Латински Америкера шоай лоIаме йола дуккха паччахьалкхенаш а. Цунна тешал ду дукха ха йоаццаш Белграде йистеяьннача тIема блокашта юкъе ца яхача ткъаь пхиъ паччахьалкхен конференце, тIема низаш юхатохара а машара низаш чIоагIдара а гIулакха доккха хIама даьча конференце итогаша а. Бакъдолчоа духхьал бIарахьажа ховчо бакъдергда, массане а цIендаь герз дIадаккхара ларда тIа мара цIаккха дерг а доацаш, массанахьара а ядерни герза тохкамаш соцаде хIанз йиш йоацилга. Из проблема къоастаяьчул тIехьагIа цхьанне а безам хургбацар лаьттан тIа а, лаьттан кIал а, феца а, космически аренашка а ядерни герза тохкамаш де, боккъалдар аьлча, тохкамбе хIама а хургьяцар, хIана аьлча деррига герз дохадергдар, эггара хьалхагIа ракетно-ядерни герз а дохадеш. БIаргча цаI а даь вахаро вIашагIдувзадергдар уж шаккха дош.

Новкъа дале а, советско-американски шин оагIоно яьча переговораша хьахьокхачох, США правительства гаргая а тигац цу даькъе паччахьалкхенаша леладеча гIулакхашта дунен халкъашта юкъера тIахьожам а хургболаш массане а цIендаь герз дIадаккхара. ТIаккха США правительства, хIаьта цунца цхьана, гIулакхашка ладийгIача цун наькъ тIа латтача Англе правительства а, шоашта дIатIаэца беза ядерни тохкамаш соцадара хьакъехьара дош ца къоастадеш дисарах бола бехк а.

Атмосфера ядерни тохкамаш делга соцадарах кхоачам а баь Iергда вай аьнна, еннача предложенена жоп луш США президентагеи Великобритане премьер-министрагеи вай аргдар да, хьадувла воай мехкашкарча халкъий хьаькъали низи тIема кийчонаш яра, «шийла тIом» хьалхьебе пропагандистски харц наькъаш лахара тIа ца а дерзадеш, ши пхьарс хьал а хьекхе, вIаши барта а долаш, хIанзара керттера проблема къоастаяра — массане а цIендаь герз дIадаккхара тIадерзаде вай. Хьадувла хIалаквеш болча ракетно-ядерни тIемага кхоачаш латта паччахьалкхенаш ханнахьа юхасоцаяр духьа цIенхаштта, тешшаме германски машара договор дара хьакъехьара дош къоастадергдола никъ лах вай. ТIаккха массадола хIама ши-ший метта дIаоттаргда, ядерни тохкамаш ца хиларал совгIа, ядерни тIема кхерам ше а хургбац.

Шейх хила везац, массане а цIендаь герз дIадоаккхилга вIаштIехьдаккхар а цIаккха хургдоацаш тIемаш дIа а даьха адамаш мукъадахар а духьа шоай низ ца кхобаь паччахьалкхений деятелаш, правительстваш эрсашеи американцашеи, чехашеи англичанашеи, Iарбашеи индусашеи, дерригача халкъаша дуне мел доалл дикача дешаца дагалувцаргболга хьалхагIе а хара. Нагахьа санна из проблема ца къоастаеш юсе, халкъаша наIалт аргда тIема кийчонаш яр а даим ракетно-ядерни тIема кхерам тIалоаттабар а духьа шийгарча хьалахи ший бе доаллача Iаьдалахи пайда ийбеш хиннача деятелашта. Цу тайппара цар могийтаргдац, нагахьа санна шоллагIча дунен тIемах юхедиса гIулакхаш хоададаь дIадахара, Европера а Европера доаца а халкъаш кхерамаи кхоана фу хурд-хьогI яхаш са эгараи кIалхарбоахаргболаш а царна сатеми маьрша вахари лургдолаш а дола машара договор Германеца дара мел эшар ца дойя.

Паччахьалкхений ерригa тIема машина дIа а йоаккхаш, массане а цIендаь герз дIадоаккхилга, тIехьа ца тетташ германски машара договор делга, шоллагIча дунен тIемах юхедиса гIулакхаш дIадоахилга — из ба хIанзарча хьалашка тIемех, цар адамашта яхьача доакъазлонехи халонехи халкъаш мукъадахарга бода никъ. Цу наькъ тIа йовлара тIахьех вай США-и Великобританеи правительстваш.

1961 шера, 9 сентябрь.
г. Москва.

* * *

СССР Министрий Совета Председатела Заявлене из лакхехьара текст укх шера 9 сентябре Москверча США-и Англеи посолашка дIаеннай СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министерства.

Грозненски XIV городской партийни конференце хержача КПСС горкома состав

ГОРКОМА ЧЛЕНАШ

Авдеев А. Д.
Антонова Е. А.
Асхабалиев А. А.
Афанасьев А. И.
Афанасьев С. Г.
Ахматханов З. И.
Безлепкин П. К.
Беляев М. М.
Беляев О. С.
Беседина Р. М.
Бессарабов В. И.
Бурдыга И. Г.
Вагабов А. А.
Воронин Б. С.
Гайрбеков М. Г.
Гашина Н. А.
Данилова И. Ф.
Дорогочинский А. З.
Дулерайн Р. П.
Дятлов А. Т.
Жулев Н. Я.
Захарченко В. П.
Зинурьев И. Д.
Зязикова Ж. Я.
Иванов В. И.
Исаев И. А.
Истомин П. С.
Калугин М. И.
Киреев Е. П.
Кодзоева Т. Б.
Коробцов П. Т.
Костюченко А. П.
Криволапов П. В.
Кузнецов М. И.
Кузнецов Ю. В.
Кутузов Ф. А.
Ларионов Е. П.
Латышев П. И.
Литвин А. П.
Лихачев Г. Т.
Локтев М. Н.
Ляпина В. М.
Маляров Б. Л.
Маслов И. И.
Матросова Н. А.
Медведев В. М.
Мельникова В. Е.
Минаев П. И.
Михайлов Л. Л.
Осокина Е. П.
Пальчиков Г. Ф.
Писарский А. Я.
Плотникова Л. З.
Польшин Т. С.
Попов В. М.
Попов И. Ф.
Похвищев А. А.
Правенький Н. Я.
Приходько Д. Г.
Романов В. Т.
Русаков П. Д.
Сайко Б. Ф.
Сарапин Г. П.
Сергиенко М. М.
Сидоров Н. Н.
Симарзин В. С.
Симонов А. П.
Синельников С. В.
Скворцов И. Г.
Слесарев С. Е.
Снурников К. М.
Сухин В. Д.
Сыщиков Н. А.
Талалаева Е. П.
Тараканов А. Д.
Тарасова Э. А.
Тасуев С. М.
Тепсаев А-В. Т.
Тонконогов П. М.
Трофимов А. С.
Уткина Е. Н.
Ушакова А. В.
Хайтина В. Н.
Хаматханов Д. К.
Хренов Н. И.
Царева Л. Н.
Чащин А. И.
Шадури Г. И.
Шаипов Х. К.
Щербина А. П.
Эпендиев Ш. Ш.

ГОРКОМА ЧЛЕНАЛЛА ХЕРЖА КАНДИДАТАШ

Бекетова Н. Н.
Бородин В. И.
Васильев Г. И.
Газдиев А. М.
Газдиев М. Х.
Демченко М. И.
Инаркаев Г. И.
Колайтанов М. С.
Крылов П. М.
Куличков В. Г.
Магомедов В.
Меркулова Е. И.
Надиров А. А.
Нецветаев И. И.
Нечай А. М.
Новиков И. И.
Осипенко Н. Ф.
Осипов А. В.
Пачулия Ш. И.
Петрачук И. В.
Петренко А. М.
Поляков Н. И.
Потапенко Н. И.
Серов В. В.
Скусевич П. М.
Сямрикова Г. П.
Ходаковский В. А.
Цуцаев Б. И.
Шаповаленко И. Н.
Шишкин О. П.
Шербинин И. Д.

РЕВИЗИОННИ КОМИССИ

Вахаев Р. В.
Головенко В. Д.
Деркач П. Я.
Домогальский В. И.
Кеворков А. Э.
Малько Б. П.
Яхшаатова Т. С.

Коммунизм хьалъяр-халкъа кулгий,

XIV Грозненски городской партийни конференци

Хьалха дIаяхача газета номер тIа хоам баьча тайпара укх шера 9—10 августа хилар XIV Грозненски городской партийни конференци. Цига КПСС кердача Программа проектах йола доклад йир КПСС Грозненски горкома секретара нов. **В. С. Симарзина.**

Докладчика белгалдир, коммунизм хьалъяр партеи халкъеи практически декхар хилар. Цу хьалашка алхха коммунизме хургдола вахар хьахьокхаш йола юкъара закономерносташи принципаши ховш хилар кхоачам бац. КПСС кердача Программа лоархIам, цу тIа коммунизм йолча ханарча общества вахара ерригача оагIонашца дувзаденнача дукккхача хаттарашта жопаш луш хилар ба, къаьгга белгалдаьд цу тIа коммунизм хьалъеча ханара партеи халкъеи декхар.

Парте Программа проекта тIа белгалдаь, хIанз шерра коммунизм хьалъеча ханара лоархIамегIа дола декхараш — коммунизма материально-технически база хьаяр, коммунистически сакхетам бола керда саг хьалкхевар чIоаггIа доашхаш дийцар нов. Симарзина.

ХIанз КПСС Программа проект ювцача хана Коммунистически партена чIоаггIа баркал оалаш ба советски нах. Царна гу цу тIа белгалдаь шоай вахара эггара лоархIамегIа дола хьашташ, дукккхача ханашка шоаш дог даьхараш, сатийсараш. Вай мехкарча дерригача халкъаша, царца цхьана вай республикерча къахьегамхоша а чIоаггIа дегаш айдаларца къоабалю кердача Программа проект, хIаьта цу тIа парте белгалдаьраш кхоачашде шоаш кийча хилар дIа а кхайкаду.

Советски халкъ парте XXII съезда дикача гIулакхашца, доккхийча толамашца накъа даха кийчлуш да. ХIанз Программа проект ювцача хана кхы а чIоагIагIа къахьегамеи политически хьинар айденна ба вай республикера а царца цхьана город Грознера а къахьегамхой.

* * *

Нов. Симарзина доклад йистеяьлча пренеех эггара хьалха къамаьл даьча КПСС Старопромысловски райкома секретара нов. **Истомина** аьлар:

— Вай ханарча дерригача документашта юкъе советски наха а дерригача адамашта а цIаккха дицлургдоацарех документ да КПСС Программа проект. ХIанз из проект ерригача собранешка ювц. Цу тIа дувцараша дог айданза саг хургвац вай мехка. Вай мехка коммунизм хьалъяра программа я из.

Тха районерча коммунисташеи парте боацарашеи чIоаггIа мога а еш йийцар парте Программа проект, аьлар дIахо оратора, хIаьта из кхоачашъяра шоай низи хьинари кхо ца деш къахьега аьнна дош а деннад цар. ЦIаккха ца хиннача тайпара къахьегамеи политически хьинар айденна, хургйолча парте съезда кийчо еш ба районера къахьегамхой. Укх шера 8 бетта план толамца кхоачашъяьй ерригача промышленни предприятеша. Дикка тIеххкоачашъяьй валови продукци арахецара план, къахьегама овсарле лакхъяра а продукцега шийга дIабода мах лохбара а план. ТIеххьарча хана мехкдаьтта доалла керда моттигаш хьайийлай районе, хIаьта мехкдаьтта даккхара даькъе район дегIайоагIаш я ала йиш йолаш а я.

Хьалхашка латта декхараш дикагIа кхоачашде вIаштIехьдаргда ерригача торонех пайда эце, цхьабакъда гучаяханза торонаш хIанз а дукха я.

ДIахо къамаьл де дош лу 1918 шера денз парте член волча нов. **Климова.**

Парте кердача Программа проект вай ханара парте манифест я, йоах цо. Цудухьа дерригача советски халкъо дег чура къоабалъю из. ДIахо аьлар цо:

— Со къона коммунист волча хана 1919—1920 шерашка В. И. Ленин лоравеш хиннача охранаца хила доккха ираз кхаьчар сога. Дукккхаза хезад сона дег чу дужаш хинна цун къамаьл, Ленин юкъе а волаш хиннача Ерригроссийски субботнике дакъа лоацаш хиннав со. Къаьстта дика дагадоагIа сона 1919 шера 5 декабре къонача советски республика яьха цхьайола коталонаш ювцаш цо даь къамаьл.

Тхо, доккхагIа дараш, доккхал деш да парте хьалхара Программа кхоачаш а еш вай мехка советски Iаьдал оттадеча дакъа лоацаш тхоаш хинна хиларах, парте шоллагIа Программа кхоачаш а еш социализм вай мехка хьалъяьрашца тхоаш хинна хиларах, хIаьта хIанз, парте кхоалагIа Программа кхоачашъеча хьинаре дакъа лаца кийча а да тхо.

Къамаьл ду дIахо производственно-товарни контора управляюще нов. **Троицке.** ЦIаккха а дицлургдоацаш исторически денош да хIанз парте керда Программа ювцача ханара дараш, йоах цо. Программа проекта тIа къаьгга белгалдаьд коммунизмага долха наькъаш. Дерригa сага вахар тоадара — иштта ба цун берригa чулоацам.

Уж декхараш дика кхета а деш къахьегамеи политически хьинар айденна я тха болхлой коллектив. Коммунистически къахьегама предприяти яха сийлен цIи яккха къовсам лоаттабу оаха, хIаьта цу даькъе цхьадола толамаш даха вIаштIехьа а даьннад тха. 19-ча августа кхоачашъяьй укх шера хьалхарча бархI бетта валови продукци арахецара план. Съезда дIагарга ме гIорт хьинарегIа къахьег тха коллективо, хIаьта съезд хьаеллача денга 10-бетта план кхоачашъе дош а деннад оаха.

— КПСС кердача Программа проекто чIоаггIа дегаш айдаь я тха бригада коллектив, — йоах «Старогрознефта» бурув тохача контора бригада буровика нов. **Золотухина.** — Коммунистически хьисапе къахьегара чIоаггIа терко ю оаха. Укх шера бурув тоха доладеннад тхо Хаян-Керта тIарча № 10 йолча скважине, хIаьта йиллача ханал 34 ди хьалха бурув теха а даьлар тхо. Цига дика хьокхамаш долаш къахьийгар коммунисташа Щербакова, Костина, Кротова. Цига кастта йоккха кIедж тохаш мехкдаьтта даккха долалургда тхо — из да парте XXII съезда оаха кийчду совгIат.

Нохч-ГIалгIай истореи, меттеи, литератураи Iилма-тохкама института директора нов. **Саламова** ший къамаьл хетадир парте Программа проекта тIа белгалдаьча къамашта юкъера вошал, доттагIал, цар дIа-юха лeладу гIулакхаш чIоагIдарах долча дешашта.

ДIахо къамаьл дир Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен пединститута марксизма-ленинизма кафедра заведующе нов. **Дулерайна.** Цо белгалдир, КПСС Программа проекто марксистско-ленински Iилма масса оагIорахьара дегIадар, практикаца из дувзаш хилар хьахьокхилга, хоадам боллаш оттаяь доккхийча гIулакхий план из йолга. ХIанз республикерча ерригача районашка боккха болх бу цу проекта керттера положенеш, идеяш наха дIайовзийташ, хIаьта тайп-тайпарча формаех а лелабу из болх. Дукха примераш йоалае йиш я вай Программа проекта тIа белгалдаь цхьадола хIамаш хIанзехьа кхоачашдеча моттигашкара.

Са ала безам ба химзавода окислене цеха коммунистически къахьегама цIи лелаеча смена коллективах, йоах дIахо нов. Дулерайна. Масса хана производственни план тIеххкоачашъю цу коллективо, хIаьта берригa членаш дешаш ба. Кхы дуккха а дика гIулакхаш доахк цу коллективах.

Дукха балхаш даьд пединституте а студенташта коммунистически хьехам балара даькъе. Къаьстта къахьегама кхетамца уж хьалкхебара даькъе.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча парте Октябрьски райкома секретара нов. **Меркуловас** аьлар, вай мехкарча ерригача районашка, городашка, республикашка санна чIоаггIа дегаш гIоздаьнна ювц парте Программа проект тха районерча къахьегамхоша а, хIаьта хIанз чIоаггIа уйла тIаяхийта из исторически документ Iомадеш а ба. Хадданза наха юкъе кхетама болх беш 1400 агитатори пропагандисти ва тха.

Парте Программа проекта тIа белгалдаьрех лоархIамегIа дола дош — керда саг хьалкхевар да. Из гIулакх кхоачашдара чIоаггIа терко ю хIанз. Алхха цхьан локомотивни депора 70 коммунист ва заочни техникумашка, вузашка дешаш, хIаьта 71 коллективи 700 совгIа саги коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаеш ва тха районе.

Бакъда, хIанз а дукха кхоачамбоацараш да наха коммунистически хьехам балара тIехьа лелабеча балха юкъе, йоах дIахо оратора. Къаьстта белгалде дезаш да кхоачам хиллал школаш ца хилар бахьан долаш хIанз а районерча цхьайолча школашка занятеш кхаь сменах е езаш хилар, хIаьта цхьайолча школашка мастерскеш вIашагIйохка вIаштIехь ца далар.

— Тахан лоархIамегIа дарех декхар да, — йоах Грозненски мехкдаьтта института марксизма-ленинизма кафедра заведующе нов. **Киреева,** — вай кагирхошта Iилма Iомадар, царна лакхара кхетам балар, коммунистически хьисапе къахьега уж Iомабар. Цудухьа са ала безам бар института ректората а, партийни организаце а, кафедраша а цу даькъе тIеххьарча хана беча балхах. Къаьстта чIоагIа теркам тIабахийта лeладу институте студенташта къахьегама кхетам балара гIулакх. Деша багIа студенташ шоаш Iомаеча специальностах производственни стаж йолаш ба, е болх беш ба. Тха студенташа шоай кулгашца хьалъеш латт спорта Дворец, цхьабараш механически заводе болх беш ба. Цхьабакъда, практика йолча хана студенташта балха моттигаш ялара тIера хилац предприятей цхьабола кулгалхой.

Нов. Киреева иштта белгалду вай парте къаьнагIа ярех йолча Грозненски партийни организаце истори яздара гIулакх ледара лелаш хилар.

ДIахо къамаьл дир Грозненски гарнизона эпсара нов. **Иванова.**

Берригa делегаташ раьза а болаш КПСС кердача Программа проект могаеш шерра резолюци тIаийцар конференце. Цул тIехьагIа конференце хиннараша ладийгIар КПСС кердача Устава проектах КПСС Грозненски горкома секретара нов. **А. П. Костюченко** яьча докладага.

КПСС кердача Устава проекта хьакъехьа йола КПСС горкома секретара нов. Костюченко доклад йистеяьнначул тIехьагIа, эггара хьалха къамаьл дир КПСС Ленински райкома секретара нов. **Правеньке.**

Цо белгалдаькккхар, КПСС кердача Программа а Устава а проекташ йийца чIоагIъергйола парте XXII-гIча съезда сийна яхье баьннача Ленински района къахьегамхоша валови продукци арахецара 8 бетта план 105,6 процент кхоачашъяь хилар.

Дукха ха йоаццаш хиннача Ленински районни партийни конференце парте Программаи Уставеи проекташ йийца мога а йир, царна юкъе цхьадола хувцамаш дича бакъахьа хеташ къамаьлаш а дир, аьлар дIахо нов. Правеньке.

Хоадамболлаш къовсам лоаттабе беза ананимкаш язъерашца. НонагIа яраш харц хул уж. Ананимкаш язъелга вIалла а мегаргдац коммунисташта, из парте Устава тIа белгалдаккха а деза.

КПСС Ленински райкомо чIоагIа къахьийгад парте членалла чубоагIача кандидатий стаж ханал тIехьа ца ювлийтара. Укх шера цхьоалагIча янвере хIара кхоалагIа вола кандидат стаж тIехъяьнна хиннавале. цхьоалагIча сентябре 229 кандидатах стаж тIехъяьнна 10 саг мара хиланзар.

Тхо тешаш да парте кердача Уставо, парте мугIараш дIахо чIоагIдергхиларах, къахьегамхошта юкъера цун сий лакхдергхиларах.

Химически завода аппаратчика нов. **Васюка** аьлар парте Программа проекто де лаьрхIача Iалаьмате доккхийча балхаша чIоагIа дог гIоздаьккхад къахьегамхой, кхы а чIоагIагIа айдаьд цар балха хьинар.

Парти политически идеологически лакхача боарам тIа яьнна хилар, из организационни чIоагIъялар хьахьокх парте Устава проекто. Цо дIадех хIара коммунист ший балхаца, гIулакхашца, оамалашца балха тIа а цIагIа а дика хьокхам луш хилар, ший а кхыча наьха а кхетам лакхбара цо чIоагIа къахьегар.

Парте Программа а Устава а проекташа хьинар ай а даь, дикка балха толамаш даьхад тха завода коллективо. БархI бетта план 102 процент кхоачашъяьй.

Коммунистически къахьегама сийлен цIи яккха къахьегаш 53 сменеи 48 бригадеи я заводе, царех 15-на из цIи еннай, хIаьта 77 сага коммунистически къахьегама ударник яха цIи а еннай.

Тха заводерча берригача къахьегамхоша йийца могаяьй парте Программа керда проект, иштта, берригача коммунисташа могаяьй Устава керда проект а.

ДIахо къамаьл даьча нефтемаслозавода парторганизаце секретара нов. **Захарченко** аьлар:

— Вай советски демократи къахьегамхой демократи я, дерригача халкъашта, расашта цхьатарра нийса бокъонаш а луш.

КПСС Устава тIа дIаяздаьд дунен тIарча берригача къахьегамхошца бувзам, цхьоагIо, барт болаш, масса а метте интернационализма политика чакхйоаккхаш, халкъашта юкъера доттагIал чIоагIдеш хила веза коммунист, аьнна. Цу тайпара Устав долча парте демократи нийса а йоккха а я, цун член сий долаш ва.

КПСС члена бехктокхам кхы а лакхбу Устава проекто.

Аз Грозненски нефтемаслозавода коммунистически организаце цIерах дош лу парте Программаи Уставои тхоашта тIадехка декхараш бокъонца, нийса кхоачашде.

ДIахо къамаьл даьча Советски контрола комиссе председатела нов. **Снурникова** йоах:

— КПСС Устава проекто дIадех парте член коммунистически къахьегамца хьокхам луш, къахьегама овсарле лакхъеш, общественни социалистически доалахье лораеш, парте соцамаш нийса чакхдоахаш хилар. ГIулакхацарча торонех пайда а эцаш бIеха гIулакхаш леладар коммуниста лакхача цIераца дувзаденна хила мегаргдац.

Цхьабакъда, уж тайпа нах цхьайолча организацешка ба.

Мебельни фабрика директора нов. Петренко фабрике хьаяь трельяж ийца 8 тонн кхухьа автомашини цхьа саги вахийтав Москве. Iойихьа трильяж частни квартире дIаоттаяьй. Цу командировкага 709 сом ахча дахад. Цул совгIа директор Петренко снабжене начальник шийца а волаш ГуржегI вахав кизгаш да вода аьнна бахьан а оттадаь. 5 ди автомашинаш хехкаш а даьккха 243 сом паччахьалкхенна зе а даь, цхьаккха кизга а доацаш цIабаьхкаб. ХIаьта, ГуржегIа гIолга могадаьча дахчан хIамаш еча управлене начальника нов. Герасимовеи Совнархоза председатела зам. нов. Петрухинеи бихьача наькъах фу хиннад аьнна царга хаьтта а дац.

Хьаена дукха машинаши оборудовании я предприятешка дIаоттаяь болх а ца байташ-йохаш латташ. Цу тайпара, Совнархоза предприятешка латт 2200 эзар сом мах бола 2908 машин. Из гIулакх иштта долга Совнархоза хов, цхьабакъда, деш дукха хIама дац. Оборудованена доаггIаш дола доал ца даь цхьабола кулгалхой балхара дIабаьхаб.

Цу бакъдараша гойт, цхьайолча юххьанцарча парте организацеша предприятей балха бокъонца тIахьожам ца лоаттабелга, паччахьалкхен рузкъа харцахьа ухийтаращца, доадеращца боаггIача тайпара къовсам ца лоаттабелга.

КПСС Старопромысловски райкома секретара нов. **Головенко** ший къамаьлаца белгалдаькккхар парте Программа проекто коммунистически хьисапе къахьергдола кхетам халкъа балар чIоагIа деза лаьрхIа хилар. ДикагIа дола гIулакхаш, оамалаш къахьегамца, коммунистически къахьегама бригадеи ударники яха цIи яккха лоаттабеча боламца Iомаю. Цудухьа партийни организацеша мамогга дикагIа къахьега деза из болам шербара.

Вайна юкъе цхьаццабола коммунисташ ба боахамеи политически декхараш кхоачашдара, къахьегамхой хьашташ Iалашдара эсала болх беш, производстве а нах бахача а шоашкара хьокхам ца луш, къахьегама дисциплина телхаеш, дIаяхача замах юхьедиса во гIулалакхаш дIадаланза. Масала, коммунист Федотов дезалца, лоалахошца тац, сесагах лет. Уж гIулакхаш парторганизаце дийцача а пайда хиннабац, хIанз уголовни бехктокхаме оза веза кхаьчад цун дош.

Юххьанцарча парторганизацеша чIоаггIа къахьега деза коммунисташта а кхыча къахьегамхошта а коммунистически кхетам балара.

Парте кердача Устава проект йийца баьлча из массане мога а еш резолюци тIаийцар конференце делегаташа.

Цул тIехьагIа конференце хиннараша ладийгIар КПСС Грозненски горкома секретара нов. **Беляева О. С.** яьча дIахо кепа техача отчетни докладага.

ЛАКХА ОВСАРЛЕ ЙОЛЧА КЪАХЬЕГАМЕИ ДИКАЧА ПОРЯДКАИ ГОРОД ЕРГЬЯ ВАЙ ГРОЗНЕХ

XIV Грозненски городской партийни конференци, аьлар нов. Беляева, гулъяьй Iалаьмате дикача деношка, вай парти а дерригa советски халкъ а коммунистически парте XXII съездага кийчлуча хана. Вай Даьхен вахаре, дунен халкъий коммунистическии болхлойи болама историе чухь сийлахь-доккха гIулакх а хинна дIаоттаргъя из съезд, цо тIаэцаргъя парте керда Программа — коммунизм хьалъяра программа, КПСС керда Устав. Уж исторически документаш партийни собранешка, районий а вай городской а партийни конференцешка чIоагIа могадеш хиларо цIаькха а хьахьокх советски наха дезари царна дагадаьллари меттел дерригача адамий сийрда кхоане а шийна чухь белгалъяь йолча кердача Программа проект боккха исторически лоархIам болаш хилар.

КПСС XXII съезда дерригхалкъо еча кийчонах гуш да партии халкъи цхьа барт болаш хилар, парте кхетамера чуреи арахьареи политика, Никита Сергеевич Хрущев керте латтача цун ленински Центральни Комитето бу Iалаьмате боккха а пайданера а болх советски наха берригаш раьза а болаш хьаллоацаш хилар.

Грозненски городской партийни организаци цIаккха ца хиннача тайпара ленински Центральни Комитета гонахьа кхотаенна йолаш, моллагIа парте задани кхоачашъе кийча йолаш ший XIV конференцега ена хилар белгал а даьккха, города промышленноста, транспорта, строительства анализ е волалу нов. Беляев.

ПЛАНИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШИ КХОАЧАШДАР — КПСС XXII СЪЕЗДА ДИКАГIА ДОЛА СОВГIАТ

Парте XXI съездеи цул тIехьагIа хиннача КПСС ЦК Пленумийи решенеш кхоачаш а еш, парте областной комитета хьалхленца, плани парте XXII съезда сийна тIаийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашде городера коммунисташи къахьегамхойи оарцагIбахара тIаберзабаь лелабаьб ший болх городской партийни организаце.

Городской партийни организаце XIII партийни конференце хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашдаь хилар белгалдир докладчика.

Городерча промышленни предприятеша отчетни хана дукха миллионаш сомаш маьха продукци планал совгIа арахийцай. ДикагIа я предприятешка арахеца продукци, тIеххкоачашъяьй къахьегама овсарле лакхъяреи арахецача продукцега шийга дIабода мах лохбареи заданеш а декхараш а. Отчетни хана Грозне эксплуатацена дIаеннай республика промышленноста керттера доакъош сихха дегIадоаладе торо хулийтаргйола лоархIамера промышленни объекташ.

Нов. Беляева белгалдир, парте XXII съезда сийна яьржача яхьа инициатораш а хинна дIаболабеннача «Старогрознефта» нефтяникаша укх шера дика болх беш хилар, городера промышленность технически прогресса декхараш кхоачаш а деш, механизацеи автоматизацеи боарам лакх а беш дегIаена хилар.

Болхлоша, инженераша, техникаша технически прогрессе хьинаре дакъа лоацаш хилар хьахьокх дегIабоагIача рационализаторийи изобретателийи боламо. 11 эзар совгIа болча новатораша еннача 23 эзар предложенех 15 эзар производствана юкъейихьай. 1960 шереи укх шера 6 беттеи юкъейихьача предложенеех цхьан шера лоархIам бича хула экономически эффект 6 млн. сом я.

Семилетка керда толамаш дахара дикка лоархIам болаш ба коммунистически къахьегама бригадайи ударникийи Iалаьмате дикача боламе дакъа лоацарий болх. КПСС XXI съезд хулаш хьахинна из болам хIанз боккха низ хинна дегIабенаб. 27 эзар саг ва Грозне цу яхье дакъа лоацаш. 3200 саг чулоацаш йолча 185 коллектива еннай из сийлен цIи, хIаьта 2 эзар совгIа саг коммунистически къахьегама ударник а ва.

Шоай инициативах дукха дика гIулакхаш Грознерча предприятей коллективаша дIадоладаь хилар а кхоачашдаь хилар а белгалду нов. Беляева.

Лакхара технико-экономически хьокхамаш дахара чIоагIа къахьег коммунисташа а нарте боацараша а. Дика къахьегарца белгалбаьннарий, царгара хьокхам эца мегаргбарий беррiганей цIераш яха торо яц. Съезда хьалхарча яхье а баьнна, чIоагIа хьинар айдаларца къахьегаш я «Старогрознефта» скважинашта лаьтта кIалхара ремонт ю мастера нов. Разумне бригада, нов. Слесарева бурув тоха бригада, крекинг-заводера номер ¾ йолча коммунистически къахьегама установка технологаш, «Красный молот» заводера токараш нн. Канаткини Кузьмини, центральни ремонтно-механически завода мастер нов. Толкачев, вагонни депо воккхагIа вола осмотрщик нов. Кожемякин, иштта кхы дукккхабараш.

ДIахо нов. Беляева дувц балха тIехь хIанз а долаш долча дукккхача кхоачамбоацарех.

Предприятей цхьабола кулгалхой дукхагIа продукци арахецара де деза гIулакхаш а деш планаши тIаийца социалистически декхараши кхоачашдара коллективаш оарцагIъяхара меттел партена духьаларча новкъа а баьнна долаш дола кхоачамбоацараш къайладахьа, кхыметтел партии паччахьалкхеи Iехае а долаш дола хьал тIехдаьккха хоздаь дувца а гIийртаб. Иштта гаражни оборудоване завода кулгалдеш хинна нн. Аксенови Гарибашвилии духхьала хIаьтта хиннача парторганизаце секретара нов. Галика мелалах 1960 шера еннача отчета 215 эзар сом маьха заводо хьаянза йола 2765 изделий тIатехаяр. Гормолкомбината директор хиннача нов. Вольске отчета тIа яздаьдар 2041 килограмм вIалла хинна доаца даьтта. Мехкдаьтта дукхагIа даькхад аьнна яздаьдар «Октябрьнефта» кулгалхоша нн. Жалобовеи Балвановеи а. Цу гIулакха бехке бараш бехктокхаме эзаб горкома бюрос: нн. Аксенови Гарибашвилии партера дIабаьхаб, хIаьта нн. Больскии Балванови чIоаггIа партийни бехктокхаме эзаб.

ХIанз а цхьайолча предприятеша брак йолаш продукци арахецаш хилар, продукцега шийга дIабода мах лохбара план кхоачаш ца еш хилар белгалдир нов. Беляева дIахо.

Предприятешка хIанз а геттара кIезига юкъехухь керда техника, къаьстта чакхъяккха лаьрхIа хиннача 12 мероприятех цаI мара соахка кхоачаш ца яьча нефтехиме предприятешка.

Нов. Беляева критика ю ГрозНИИ, мехкдаьтта института, «Гипрогрознефта» балхацарча кхоачамбоацараштa.

Доклада тIа дикка доашхаш дувц гIишлош хьалъяра гIулакх. 1960 шера план кхоачаш ца яьлга мадарра кхета а даь гIулакх тоадаьдац гIишлой организацей кулгалхоша, укх шера а гIишлош хьалъяра балхашча планал тIехьа дус. 15 гIишлой организаце кхоачашъяц план а социалистически декхараш а. Капиталовложенешта хьахьежаду дукккха ахча дIа ца дохийташ дус.

Нах чубаха цIеност хьалдара план а кхоачашъяц гIишлой организацеша.

ГIишлош хьалъяра балхаш тIехьадувлара керттера дарех бахьан да индустриальни методах гIишлош хьал ца яр. ХIанз а дукхагIа долча даькъе кара ду уж балхаш. Ханнахьа а лерттIа а гIишлойи сантехнически материалашца стройкаш Iалаш ца яро а чIоагIа юхадетт балхаш.

Городской парторганизаце декхар да, йоах нов. Беляева, технически прогресса ларда тIа городера промышленности, транспорти, строительствои дегIайоалаелга Iалашдар.

Городерча предприятеша колхозаштеи совхозаштеи деча шефски новкъосталах дувцаш нов. Беляева белгалдир, КПСС обкомо чIоагIъяь мероприятеш кхоачашъянза яргIйоацилга а хIанз хьажкIаш чуэцара юртарча къахьегамхошта чIоаггIа новкъостал де дезилга а.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ХЬАЛ-ТОРОН ЙОАКХО ЕЛГА ЭГГАРА ЛОАРХIАМЕГIАРА ДЕКХАР ДА

Цох ший эггара лоархIамегIара декхар а лоархIаш, городской партийни организаце къаьстта чIоагIа йоакхо ю кхы дIахо а къахьегамхой материальни хьал-торо тоаяра. Отчета чуйоагIача юкъагIа цу даькъе даьраш дукха да — хьалъяьй 80 эзар квадратни метр хулаш йола 2 эзар совгIа квартира, 6 эзар квадратни метр хулаш дола 1.600 индивидуальни цIенош, мехкдаьтта техникум, медицински педагогически училищай цIенош, 14 детсади детяслии, санитарно-эпидемиологически станци, поликлиника, кхалнаха бераш ду цIа, 15 магазин, 48 тика, 6 столови, бахача наха эша гIулакхаш ду 20 мастерски.

Культурно-бытовой гIишлош хьалъяраи город тоаяраи 7 миллион сом гаргга ахча хийцад укх шера. Цхьабакъда, селла дукха квартираш хьалъешшехьа а, городе хIанз а дукха дезалаш ба квартираш эшаш. Квартираш дIахьожаеча хана порядок телхаеш а моттигаш хиннай. ХIанз горкома бюроси горисполкомои баьча соцамах райисполкомашеи профсоюзни комитеташеи, чIоагIагIа эшараштa хьалхагIа а хьожаеш, районе хьалъяь яьнна квартираш шу долалушшехьа а дIахьожаергья. Берий учрежденеши кхыйола культурно-бытовой гIишлоши хьалъяра ворхI шера план а оттаяьй горкомои горисполкомои.

Отчето чулоацача юкъагIа дегIаенай торговли. 1959-ча шера дехкачул 21 миллион сома маьха дукхагIа дехкад бахархошка товараш. ХIаьта а дика дац городе торговле гIулакхаш. Балхацара доккхий кхоачамбоацараш цхьаццайолча ханa теркал дац торговле Министерства, городской торгашеи ОРС-ашеи. Торгови предприятеш дукхагIа хилийта еза, къаьстта дукхагIа уйла тIаяхийта еза города йистошкеи кердача поселкашкеи тикаши столовеши хьаеллара.

Городе бахача наха лорашкара латта гIулакх шерагара шерага тоалулга хов вайна. Дукха а дукхагIа болча медицински болхлоша шоай болх геттара дика беш хиларах доккха новкъостал хиннад наха лазараш кIезигагIа хилара, нах кIезигагIа бовра. Цунца цхьана дукха моттигаш нийслу дарбайпрофилактически учрежденей балхаш культура кIезига йолаш леладеш а. Медицински учрежденей болх овлан тIара тоабара мел эша гIулакхаш данза дарггдац унахцIено лораяра органаша.

Общественни порядок телхаеш моттигаш хIанз а кIезига нийслац городе. Бахача нахагара новкъостал а лохаш, городе геттара дика порядок оттае декхарийла я суда, прокуратура, милице органаш.

КЕРДАЧА ДЕКХАРАШКА ХЬЕЖЖА ЛЕЛАБЕ ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БОЛХ

Городской партийни организаце, белгалдаькккхар нов. Беляева, дукккха дикагIа лелаю партийни пропаганда, боаржабаьб массово-политически культурно-просветительнии болх. Идейно-воспитательни болх тоабара доккха беркат даьлар «ХIанзарча хьалашкарча партийни пропаганда декхарех» яхача КПСС ЦК соцамах.

Партийни пропаганда керттера звено политически просвещени я. Политически дешара тайп-тайпарча формашка 32.260 саг хиннав соахка дешаш — хьалхагIа отчет луча юкъагIа хиннарел шозза хинна ца Iеш дукхагIа хул уж.

Докладчика белгалду, экономически дешар хьехара гIулакх укх шера чIоаггIа терко еш леладар, политически дешара вахарцара бувзам чIоагIбалар, практически декхараш кхоачашдара цо новкъостал деш хилар.

Пропагандистски кадраш кийчъеши кхетаеши дукха балхаш леладаьд партийни организацеша.

ТIаккха лекционни пропаганда мишта лийннай дувц докладчика.

Укх шера партийни дешара системе массанахьа а КПСС XXII съезда материалаш, парте керда Программеи Устави Iомадергда.

Отчет луча юкъагIа болхлошта, гIулакхерча наха, городерча берригача наха юкъера политически болх чIоагIбаьб КПСС городской, районни комитеташа. Къахьегамхой бахача а цар болх беча а моттигашка болх беш 7500 агитатор ва — «ХIанзарча хьалашкарча партийни пропаганда декхарех» яха КПСС ЦК соцам балехьа хиннарел ши эзар гаргга дукхагIа.

Къаьстта дукхагIа баьржаб къахьегамхошта юкъера массово-политически болх парте XXII-ча съезда кийчо ярца а КПСС Программаи Уставеи проекташ кепа теха араяхарца а бувзабенна.

Укх тIеххьарча хана Iилма-атеистически пропаганда дикагIа лелаяр бахьан долаш мелбеннаб къахьегамхошта юкъера ды лелаберий низ, цхьабакъда, дIахо а партийни организацеша чIоаггIа уйла тIаяхийта езаш ба из болх.

ЧIоаггIа уйла тIайохийт городской парторганизаце кхалнахаи кагирхоштеи юкъе беча балха а.

Культурно-просветительнии творческии организацей балха хьакъехьа ше дувцаш, нов. Беляева белгалдаькккхар, тIеххьарча сезонах цхьайола спектаклаш оттаеча хана Лермонтова цIерахча театра коллективо гIалаташ даь хилар. Режиссерийи артистийи йолча творчески торонел вогIа оттаяьй «Анна Каренина», «Дийна зизаш», «Кхо новкъост» яха постанов-

(ДIахододар 3-ча оагIо тIа).

хьаькъала, хьинара гIулакх да

XIV Грозненски городской партийни конференци

каш. Художественни гIулакхаво кийчъяь хилар бахьан долаш Нурадилов Ханпаший цIерахча театра репертуара юкъера хьаьккхай Музаева пьесах оттаяь хинна «Эггара безагIбараш» яха спектакль. Художественни а идейни а гIулакха эсала хиннай Хамидова пьесах оттаяь «Лоамара йоI» яха спектакль. Филармони йийцача, цун кулгалхоша могийт иллеи халхареи ансамбла, симфонически оркестра, эстрадни бригадай творчески болх тесса бита хилар.

Къахьегамхой коммунистически уйланца хьалкхебара боккха болх бу культура Дворецаша, клубаша, библиотекаша. Формаш тайп-тайпара хиларца белгалбоал Ленина цIерахча а химикий а культура Дворецаша беш бола болх.

Цхьабакъда, йоах докладчика, ерригаш а яц культурно-просветительни учрежденеш болх дика беш.

Халкъа образованена кулгалдара болх «Вахарцара школен бувзам чIоагIбареи мехкара халкъа образовани дIахо дегIайоалаяреи хьакъехьара» Закон кхоачашдара тIаберзабаь лелабаьб городской комитето.

Нов. Беляева белгалду, дешархошта профессиональни кийчо яра дуккхача промышленни предприятей коллективаша школашта новкъостал даь хилар.

Дешара-производственни процесс эргаяьккха тоаяра боккха болх бу лакхерчеи юкъерчеи специальни дешара заведенешка. ХIаьта а цу дешара заведенеша дизза кхоачашдаьдац образоване система эргаяьккха тоаяра дешаш, кхоачамбоацараш хулийт студентий производственни практика вIаштIехьйоаккхача.

Укх тIеххьарча шерашка профессионально - технически училищашка гIолла дукхагIа кийчбу квалифицированни болхлой. Шин шера чухь кийч а вань, училищаша промышленноста дIавеннав 3826 къона болхло, цу даькъе 519 нохчои гIалгIаи а волаш.

КЕРТТЕРДАР — ОРГАНИЗАТОРСКИ БОЛХ

КПСС XXI-ча съезда указанеши XIII-ча городской партийни конференце соцами кхоачаш а беш, горкомо тоадаьд райкомаштеи юххьанцарча партийни организацештеи кулгалделга. Из бахьан долаш партийни организацеша шер а даьд чIоагI а даьд нахацара шоай бувзамаш, балха юкъе дакъа дикагIа лоац, кIоаргагIеи говзагIеи леладу производства а наха коммунистически кхетам балара а дешаш.

Белгалданза даргдац, дуккхача юххьанцарча партийни организацеша шоашта хьалхашка латта декхараш толаме кхоачашдеш хилар.

Цхьабакъда, кIезига яц городе, йоах дIахо докладчика, парте чухьара организаторскии массово-политическии болх тесса лелабеш йола юххьанцара партийни организацеш.

Коммунистий самодеятельность дегIайоалаярaи организаторски болх тоабараи Iалаьмате боккха лоархIам болаш я администраце балха тIахьожам лоаттабара бокъо чакхйоахаш йола комиссеш. Городерча 156 парторганизаце вIашагIъеллай 1386 коммунист чувоагIаш йола цу тайпара 320 комисси. Дуккхача комиссеша тоъал дика лакхбаьб производственни гIулакхаш тоадара бола партийни организацей лоархIам, новкъостал даьд коммунистий творчески хьинар айдара, общественни тIахьожама гIулакх тоадара.

Дуккхача цеховой парторганизацешеи партгруппашей дика болх беш хилар белгал а даьккха, нов. Беляева хьахьекхар, дуккхача предприятей цехови парторганизацешеи партгруппашеи болх эсала беш хилар. Из дийцар дIаяхача отчетно-хоржамий партийни собранешкеи районни конференцешкеи. Парте горкомои райкомашеи балха опыт дIа-юха эцара кIезига вIашагIбетт цеховой парторганизацей секретараши партгруппоргаши, партийни балха практика кIезига хьийхай царна. Цар болх кIезига бувц «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», «Сердало» яхача газетий оагIош тIа.

ДIаяхача конференце делегаташа критика йир парте горкома юххьанцарча парторганизацешца цо бувзам кIезига лелабеш хиларах, цунна могадир парте райкомаштеи юххьанцарча организацештеи кулгалдара горкома беррига членаш, партийни актив юкъеозилга. Коммунисташа даь из хьехар кхоачашдаьд. Общественни наькъашца коммунисташ балха юкъе дукхагIа увз горкомо. 7 саг юкъе а волаш штате йоаца партийни комисси вIашагIъеллай, горкома отделашка болх беш штате воаца 16 инструктор ва.

Коммунизм хьалъяра доккхий декхараш кхоачашдеча боккхача лоархIаме я вай кадраш — партийнии паччахьалкхени кулгалдара керттера низ.

Укх шера март бетта горком хьежар нохчашхеи гIалгIашхеи бола нах мехкдаьтта чакхдоахачеи химическии промышленноста предприятей балхашта юкъеозарах долча дешага. Гучадаьлар, Сталински райкомои юххьанцарча партийни организацешеи цу хьакъехьа кIезига йоакхо яь хилар, хIаьта из бахьан долаш цу хана заводашка болх беш 326 нохчои гIалгIаи мара вацар. Горкомо новкъостал дир партийни, профсоюзни организацештеи боахамий кулгалхоштеи цар гIулакхаш нийса кхетадара, хIаьта из бахьан долаш мехкдаьтта чакхдоахача предприятешка кхы тIа а хьаийцар 235 нохчои гIалгIаи.

СОВЕТИЙ, ПРОФСОЮЗИЙ, КОМСОМОЛА БОЛХ АЙБЕ

Партенеи дуккхача нахаи юкъе бувзамаш леладу органаш уж хиларах тарра, моттигашкарча Советий, профсоюзнии комсомольскии организацей лоархIам а бийца, цар балхацара дика гIулакхаш а кхоачамбоацараш а белгалдаьхар нов. Беляева. ВIалла а магийта йиш йолаш дац наха чуIе а культурно-бытовой а гIишлош хьалъеча гучадувла доккхий кхоачамбоацараш цхьаццайолча районни Советаша теркал ца делга, школай, больницей, коммунальни боахама предприятей, городерча транспорта, торговле, общественни питане, культура учрежденей, детсадий болх тоабара, кIорда а ца деш, тIайийрза балхаш деш уж ца хилар. Советий организаторски балхацара доккха кхоачамбоацар да харжархоша денна наказаши сессешеи исполкомашеи тIаийца соцамаши кхоачаш мишта ду хьожаш беш бола тIахьожам хIанз а мела хилар. Къахьегамхой лоткъамаш къоастадара советски аппарата болхлоша бюрократизми волокитеи лелаеш а моттигаш хиннай.

Дуккха дика хIамаш да профсоюзни организацей балхаца, цхьабакъда, кхоачамбоацараш а дац кIезига-м. Парте Центральни Комитето маяххара шоай болх эргабаьккха тоабанза профсоюзни комитеташ хIанз а кIезига яц. Предприятейи стройкайни болх кхы дIахо а тоабара, дуккхача наха юкъе социалистически яхь йоаржаяра шоай бокъонех а шоашкарча торонех а бизза пайда эцац цар.

Городской партийни организаце тешаме гIонча йолча грозненски комсомольски организаце мугIарашца 24 эзар совгIа саг ва. Комсомольцийи кагирхойи инициативеи самодеятельности дегIаенилга хьахьокх КПСС XXII съезда сийна коллективаша тIаийца декхараш толамца кхоачашдара хьинаре къовсам лоаттабеш а цу къовсаме дуккха керда дараш юкъекхухьаш а уж хиларо. Цхьабакъда, цунца цхьана белгалдаккха деза ВЛКСМ горкомо, цхьаццайолча райкомаша, дуккхача юххьанцарча комсомольски организацеша болх хIанз а боаггIача тайпара дика ца белга. Дика вIаштIехьдаьхадац организаторски гIулакхаш.

КПСС ЦК гонахьа чIоаггIа кхотаеннача, Ленински парте денал дола отряд йолча Грозненски партийни организаце нахацара ший организаторскии политическии болх кхы а лакхбара, коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхий декхараш кхоачашде къахьегамхой дикагIа оарцагIбахара де йиш мелъяр дергхиларах чIоаггIа тийша ва ше, аьлар нов. Беляева доклад чакхйоаллаш.

* * *

Отчетни доклад йистеяьлча конференце хиннараша ладувгI парте горкома ревизионни комиссе председателa нов. Домогальске яьча отчетага. Цул тIехьагIа парте горкомеи ревизионни комиссеи отчетех прениеш йолалу. Эггара хьалха къамаьл де дош лу КПСС Сталински райкома секретара нов. Ляпинайна.

— Укх шера тха районни партийни организаце семилетка заданеш кхоачашъяра тIехьа тIагIертта къовсам лоаттабаьб, йоах нов. Ляпинас. — Парте Программа проект чIоагIа могаеш ба тха районера къахьегамхой, вай мехка сийрда кхоане гу царна цу проекта тIа. ХIара ди тIехьагIа шерагIа яржаш латт КПСС XXII съезда сийна йолаяь социалистически яхь, тIаийду керда декхараш. Цу даькъе даьха цхьадола толамаш хIанззехьа а гуш да. Районерча къахьегамхоша укх шера хьалхарча 8 бетта производственни план ханал хьалха, 25 августа кхоачашъяьй, хIаьта хоадам боллаш ала йиш йолаш да тхо семилетка кхоалагIча шера декхараш КПСС XXII съезд хьаеллача денга кхоачашдергда аьнна. Цул совгIа тха районера 6 предприяти, царца холодильник, автогенно-карбидни завод, кога гIирс бу фабрика а йолаш укх шеррехьа а яргья 1965 шера лаьрхIача производства боарам тIа.

Дика хьокхамаш долаш къахьег мехкдаьтта чакхдоахачей химическии промышленноста предприятей коллективаша. Районерча рационализаторашеи изобретателашеи кхо эзар совгIа предложени балха юкъейихьай, царех баьнна пайда 1,5 млн. сом лоархIам болаш ба. Районе болх беш барех хIара кхоалагIа вар коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхар духьа къовсам лоаттабеш ба.

ДIахо ший къамаьл хетаду оратора организационно-партийни балха. Райкоме вIашагIъехкай штате йоаца кхоъ отдел, 117 коммунист-общественник ва цу отделий балха юкъе дакъа лоацаш.

Районерча балха юкъера цхьадола кхоачамбоацараш а белгалду нов. Ляпинас. Къаьстта дукха да кхоачамбоацараш гIишлош хьалъеча организацей балха юкъе.

ДIахо къамаьл ду «Октябрьнефта» телемеханизированни промысла оператора нов. **Александровас.**

— Тха промысла коллективо, — йоах цо, — тIаийцад декхар — съезд хьаеллача денга планал совгIа бIаьш тоннаш мехкдаьтта даккха, хIаьта чурча торонех пайда а эцаш технико-экономически хьокхамаш тоаде. Ерригача бригадашкеи участкашкеи коммунистически къахьегама цIи яккхар духьа яхье а баьнна къовсам лоаттабеш ба тха болхлой. Из да йолаш йола производства торонаш гуча а йоахаш царех пайда эцилга. Мехкдаьтта даккхара 8 бетта план йиллача ханал 11 ди хьалха кхоачашъяьй оаха, хIаьта эзараш тоннаш планал совгIа мехкдаьтта а даьккхад, планах лаьрхIачул тIех 4 процент къахьегама овсарле а лакхъяьй. Съезда сийна тоа а яь ши скважина болх бе йолаялийта дош деннад оаха, хIаьта из декхар толамца кхоачашдеш а латт.

Нов. Александровас дувц промысле вIашагIъеллача керда техника балха юкъехкахьара группах, чурча торонех пайда эца, механизации автоматизации е йолаш йолча оборудованена модернизаци е цо новкъостал деш хиларах. Промысле хIара кхоалагIа болхло рационализатор ва. Укх шера балха юкъейихьай 120 рационализаторски предложени, хIаьта царех 90 эзар сом экономически пайда а боал. Промысле болх беш тайп-тайпарча къамех бола нах ба, царца ба эрсий, нохчий, гIалгIай, эрмалой иштта кхыбараш. Берригаш а цхьа дезал санна къахьегаш, хьалхашка латта декхар нийса кхетадеш а из кхоачашдеш а ба уж.

Районе берий учрежденеш кIезига хилар бахьан долаш дуккхача берий ноанош йоккха хало озаш хиларах а дийцар нов. Александровас. ТIагIертта из гIулакх дIадахьа гIерташ хилча дикка паргIата довла торонаш яр вай, йоах цо. Цкъа-дале, берий учрежденешта лаьрхIа цIенош хьал кIезига а ду, хIаьта йолаш йолча торонех бизза пайда а эцац. Иштта дукха кхоачамбоацараш да районе нах чубаха цIенош хьалдара даькъе а, дукха ба болхлой квартираш йоацаш а дуккхача хана денз очердах латташ а.

ДIахо къамаьл даьча Грозненски горисполкома председателa нов. **Похвищева** аьлар, кердача Программа проекта тIа яздаьд, хIанз денз 20 шу даьлча хIара дезалла, мах боацаш, доллача хIаманца дика Iалашъяь квартира хургья, аьнна. Цул совгIа мах боацаш берий учрежденешка бераш леладергдолаш гIулакх а кхоачашде деза вай.

Мишта латт гIишлош хьалъяра гIулакх вай городе Грозне? ХIанз квартираш йоаца а вои готтеи квартираш йола а дезал лерттIа Iалашбе 300 эзар квадратни метр керда цIенош деза. ХIара шера вай хьалду 50 эзар квадратни метр цIенош, уж шера города тIакхета нах Iалашбалла мара дац. Берригаш квартирашца Iалашбелга кхоачашде шера 110 эзар квадратни метр цIенош хьалде деза.

Вай гIишлош хьалъяра организацеша шоай планаш кхоачашъяьяц. Цар кулгалхошца парте горкомо къамаьлаш дукха ду, цхьабакъда цхьаккха а бехктокхаме озац.

Городе 400 совгIа дезал ба хила доагIачул 30-40 квадратни метр дукхагIа цIенош долаш. ХIаьта цхьабараш шоай цIенош доллашехьа а казенни квартирашка бах, шоллагIбараш шоаш районашка болх а беш шоай дезал Грозне боахабу. Уж кхоачамбоацараш дIадаьхача квартирай гIулакхаш кIеззига аттача даргда.

КIезига я Грозне берий учрежденеш а. Цхьабола ноаной бераш чу а дехке цIенна чIега а техе балха ух. Из ишта доллашехьа а цхьаболча наха, шоайистий хIама ца деш цIагIа баггIашехьа а бераш берий яслешка а бешамашка а дIаийдайтад. Царех ба юртбоахама министр нов. Слюсарев, унахцIенон министра зам. Цутиев, просвещене министра зам. нов. Гайсултанов, керттера архитектор нов. Федотов, иштта кхыбараш а. Цудухьа горсовето соцам баьб болх а ца беш цIагIа багIача ноаной бераш берий бешамашкареи яслешкареи дIадоахалда аьнна.

Берий учрежденеш яхка цхьайола административни учрежденеш чуйола цIенош мукъадаха лаьрхIад горисполкомо. Бакъахьа хургдар парте горкомо, кхыча учрежденешта хьокхам а луш ВЛКСМ обком ше йолча цIеношка хьа чу а йоалаяь из чуйола цIенош берий учрежденешта мукъадалийтача.

КПСС Октябрьски райкома секретара нов. **Вагабова** белгалдир районера къахьегамхой парте XXII-ча съезда баха мабоаггIара накъа бахар духьа яьржача Ерригсоюзни яхье дакъа а лоацаш, чIоаггIа низ тIабахийта валовой продукци арахецара план кхоачашъеш хилар. 104,1 процент кхоачашъяьй укх шера хьалхарча 8 бетта план. Йолаш йолча производственни объекташка дика болх бар бахьан долаш вIаштIехьдаьннад уж толамаш даха. Къахьегама овсарле лакхъяра план а 104,4 процент кхоачашъяьй, хIаьта продукцега шийга дIабода мах 3,5 процент кIезигбаьб.

— Тахан городской партийни конференцега дIаала, йиш йолаш да тхо, — йоах нов. Вагабова, — Октябрьски районерча нефтяникаша, машиннаькъахоша, предприятей кхыйолча коллективаша съезда хьалха кхоачашде тIаийца социалистически декхараш, коммунисташ хьалха а болаш, толамца кхоачашду, аьнна. Дукха я тха геттара дика болх а беш, шоай гIулакх дика кхета а деш йола коллективаш.

Дика хьокхамаш долаш къахьегаш ба тха машиннаькъахой, шоай торонех бизза пайда а эцаш дукхагIа мухь дIабахьа, беза мухь кхухьа составаш дIакхувла гIерт уж. ТIеххьарча хана бIаьш эзараш тоннаш мухь дIабихьаб, хIаьта эзар тонн гаргга дизельни доагам кходаьд. Дика овсарле йолаш къахьегаш я вагонни депо коллектив а.

КПСС Программа проекта тIа белгалдаьча декхараша дIадеххача бесса тхоай болх тоабе гIерт тхо. Бакъда, оаха даьха толамаш хIанз а кхоачам болаш дац, хIаьта нов. Беляева отчетни доклада тIа белгалдаьча бесса, хIанз а дукха кхоачамбоацараш да тха предприятей балха юкъе.

Къаьстта белгалду нов. Вагабова бурув тохара балхашта материально-технически Iалашо яра гIулакх эсала лелаш хилар. Промышленни предприятешеи мах беча организацешеи шоай бехках вагонаш соцаяь лоаттаеш хиларах а кхоачам хиллал больницаш ца хилар бахьан долаш районе медицински гIулакх эсала лелаш хиларех а дийцар оратора.

ДIахо къамаьл де дош лу республикански военкомата политотдела начальника нов. **Беляева.** Цо белгалду эскарерча коммунисташа чIоаггIа терко тIаяхийта парте Программаи Уставеи проекташ ювцаш хилар, хIаьта цхьайолча райвоенкоматаша тIеххьарча хана шоай болх дикка тоабаь хилар а. Бакъда цхьадола кхоачамбоацараш хIанз а долаш да, йоах цо. Иштта городера Советски Эскаре боахарашта юкъе ГТО I ступена значкисташ кIезига ба. Цу тайпара дола кхоачамбоацараш дIадаха деза, хIана аьлча эскаре болха кагирхой физически чIоагIа а политически сакхетам болаш а хила безандаь. Допризывникашца беш бола кхетама болх а эсала лел городе.

Республика унахцIено лораяра министерстванеи горздравотделаи критика йир нов. Беляева, эскаре бохийтарий лерттIа йоакхо ца яр бахьан долаш, лорий комисси йолча хана 2—4 сахьата лораш тIехьа а бувлаш, бIаьш призывникаш царга хьежа безаш, моттигаш нийслу, йоах цо.

Запасе болча эпсараштa квартираш телара, царна юкъе кхетама болх лелабара гIулакх а эсала лелаш хилар белгалдир нов. Беляева.

ДIахо къамаьл дир «Октябрьнефта» бурув тохача контора бурильщика нов. **Большева.** Цо белгалдир тIеххьарча хана буровойшка болх бе аттагIа хилар, кердача техникаца, дикача буровой станокашца, дIоагIашца, лебедкашца уж Iалашъяь хилар. Из бахьан долаш къахьегама овсарле дикка лакхъеннай. ТIеххьарча хана буровойш йоккхийча блокашца хьалъеш хиларо торо хулийт сихагIа уж хьалъяь яха.

— Тхо, буровикаш, чIоагIа дегаш гIоздаьнна да укх съезда хьалхарча деношка парте иштта чIоагIа сага йоакхо еш хиларах, — йоах нов. Большева. — Къаьстта гуш да из КПСС Программа проекта тIа белгалдаьрех. Тха бригадаш махулла дикагIча толамашца съезда накъа яха къахьегаш я. Кхаь бригадо къахьегама бригада яха сийлен цIи яьккхай тха.

Шоай балха тIехь нийслуш дола цхьадола кхоачамбоацараш а дийцар нов. Большева. Каст-каста авареш хул, къахьегама дисциплина телхаю цхьаболча болхлоша, аьлар цо. Цу тайпара кхоачамбоацараш Iаткъанза дисац балха планаш кхоачашъяра. Соахкарчул дикагIа тха балха хьокхамаш дале а укх шера бурув тохача конторо ворхI бетта план 71 процент мара кхоачашъяьяц. Оборудованеца буровойш во Iалашъеш хилар а белгалдир оратора.

ДIахо дийцар нов. Большева буровой болхлошца, мехкдаьтта Iилма-тохкама института болхлоша бувзам мела лелабарах, рационализаторий предложенеш балха юкъеяхьара шоашта нийслуча новкъарленех, буровикаш квартирашца Iалашбара кIезига йоакхо еш хиларах.

— Вай парте боккха лоархIам бу Iилмаи технически прогрессаи — аьлар дIахо къамаьл даьча ГрозНИИ отдела начальника нов. **Америка** — парте Программа проекта тIа белгалдаь да Iилма дегIадоаладар дIахо йодача хана а хургда парте лоархIамера декхар, аьнна.

Грозненча мехкдаьтта чакхдоахача заводашка производственни процессашта механизации автоматизации яра гIулакх дика вIаштIехьдаьккха хилар белгал а доаккхаш нов. Америка дийцар ГрозНИИ коллектива балха тIехь нийслуча цхьадолча кхоачамбоацарех а новкъарленех а, хIаьта иштта цо хьоахадир шоай коллектива хьалхашка латта декхараш, уж кхоачашдара наькъаш а белгалдир.

Конференце къамаьл даьча Грозненча мехкдаьтта чакхдоаккхача завода йоккхагIа йолча оператора нов. **Сергиенко** аьлар:

— Тха заводо валовой продукци арахецара 8 бетта план 26 августа кхоачашъяьй, хIаьта цхьайолча установкаша семилетка кхоалагIча шера план а кхоачашъяьй. Коммунистически къахьегама предприяти яха цIи яккхар духьа къовсам лоаттабеш я тха завода коллектив. Цу даькъе цхьадола толамаш даха вIаштIехьа а даьннад тха.

ДIахо оратора белгалду парафинови цех хьалъеча долаш дола кхоачамбоацараш. ЧIоаггIа терко еш дувц цо детсадаш, берий яслеш кIезига хиларах, йолаш яраша гаьнна кхоачам ца беш хиларах. Иштта во латт завода болхлой квартирашца Iалашбара гIулакх а.

Производственно - товарни контора, Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 49 йола установка, центральни ремонтно-механически завод — цу кхаьннахьара масалаш а доаладаь, паччахьалкхен планаш а тIаийца социалистически декхараш а кхоачашделга юхадетта бахьанаш дийцар нов. **Калугина,** мехкдаьттаи химически промышленноста болхлой профсоюза председателa. Шу юкъе даххача хана ассортимента план хийца а хийца, цунна керда задани яларо паччахьалкхен план кхоачашъелга юхатехар производственно-товарни конторе. Парафинови цех хьалхаяккха еза, аьнна, № 9 йолча установкера болхлой цига дIа а бига, болхлой а боацаш йисарах план кхоачаш ца еш йисар Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 9 йола установка. План кхоачашъелга хьалуча бедало Iалаш ца деш моттиг хиннай центральни ремонтно-механически мастерске а.

Партийни, боахама, профсоюзни организацеша шоай практически балхаца эшшача тайпара новкъостал ца дарах хиннарг лерхI нов. Калугина уж доккхий кхоачамбоацараш.

Городера нах чуIеш дола цIенош, къаьст-къаьстача ведомствашка а доацаш цхьа да волаш хилча нийсагIа хургдар, йоах нов. Калугина. Иштта цхьа да воацаш да городера наькъаш а. Городера беррига боахам горсоветага хила беза, из массо оагIорахьара а пайдана хургда.

Паччахьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачашде промышленни предприятешта Грозненски партийни организаце новкъостал даьлга а, дIахо йодача хана из новкъостал кхы а дукхагIа де дезилга а белгалдаьккхар нов. Калугина ший къамаьл чакхдоаллаш.

Цхьаццаболча воча наха леладеча зуламашца лоаттабеча къовсама хетадаь дар республика чурча гIулакхий министра заместителa нов. **Жулева** даь къамаьл. Торгови организацеша болх ледара лелабарах, наха эшшаш дола товараш цар кхоачам хиллал ца лоаттадарах да, йоах цо, спекулянташа шоай «болх» сихбар.

Зуламий хьаст из хиларах тарра, къаракъаш а мелаш телха леларца эггара къизагIча тайпара къовсам лоаттабанза барг ца хилар а дийца, цхьаккха а зулам къайла гIоргдоацаш, зуламашца лоаттабеча къовсама беррига къахьегамхой оарцагIбала беза, тоабе беза халкъа дружинай болх.

Общественни порядок телхаерашца къиза къовсам а лоаттабеш, болх дика барца белгалъяьхар нов. Жулева Сталински района Ленина цIерахча культура Дворецера, «Красный молотера», консервни комбинатера, Иванова поселкера, иштта кхыйола дружинаш.

Къа а ца хьегаш наьха чотах баха гIертаращца лоаттабеча къовсамах дола Указ вай республике кхоачаш мишта ду а дийца, социалистически доалахье лораяра даькъе цхьаццайолча боахама организацей кулгалхоша де доаггIар ца делга белгалдаьккхар нов. Жулева.

Мехкдаьтта аппаратура арахецара план кхоачаш ца яра бахьанаш дийцар «Красный молот» яхача завода мастера нов. **Чернова.** Царех керттера бахьан лерхI цо материально-технически кхоачамаш шоашка ханнахьа хьакхоачийташ ца хилар. Планах тхога хьакхача дезачох, аьлар цо, геттара дукха листах дола аьшк дисад тхога 1961-ча шера хьа ца кхоачаш. Эшшаш йола материалаш ца хиларах тIехьадувл программа кхоачашъелга, металлолом гайна ух. Аппаратни цех эргаьккха тоаяра балхаш геттара мела леладелга а, уж балхаш эшшача тайпара дика ца делга а дувц дIахо нов. Чернова.

Дисциплина хила йоаггIача тайпара дика ца хилар, цеха участкай кулгалхой бехка балха ха йовш хилар, сменни заданеш хьисапаца ца кийчъяр, иштта кхыдараш а санна дола чура кхоачамбоацараш а дийца аьлар нов. Чернова:

— Уж чура гIулакхаш тоаде-м тхоай а низ кхоачарг бар тха, цхьабакъда, арахьара хьатIаэшача хIамашта тхона чIоаггIа новкъостал эш парте райкомагара а горкомагара а.

Шоай производствана сихха специализаци ярах доккха беркат даргдолаш лерхI Чернова. Цудухьа горкомо из дош оттадича а къоастадича а бакъахьа хургдар, йоах цо.

Совнархоза промышленносто валови продукци арахецара 8 бетта план кхоачашъяьй 103,9 процент, планал совгIа 9 миллион сомал дукхагIча маьха продукци ара а хийцай, аьлар ше къамаьл деш совнархоза председателa заместителa нов. **Сайкос.** Доккхий толамаш даьхад нефтепромыслай коллективаша, кхачан промышленноста болхлоша, машиностроителаша, иштта кхы а. Производственни процессашта автоматизации механизации яр бахьан долаш совнархоза предприятеша къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачашъяьй 2,3 процент, продукцега дIабода мах лохбара мероприятеш вIаштIехьъяхар бахьан долаш 7 бетта 4 миллион совгIа сом кходаьд. ДукхагIча предприятеша москвичий болам хьал а лаьца шера социалистически яхь йоаржаяьй дунен тIа эггара дикагIа йола продукци арахецара. ТIехьтIехьагIа дукхагIа хул коммунистически къахьегама цIи яккхара къовсам лоаттабеш йола предприятеш.

Цу тайпара дола карагIдаьннараш ше дийцачул тIехьагIа нов. Сайкос белгалдаьккхар, балха юкъе дукха кхоачамбоацараш долга. БархI бетта план кхоачаш ца еш йисай 10 предприяти. Къаьстта тIехьа латт АТРЗ, Грозненски ТЭЦ, КПП, иштта кхы а.

Ла мегаргдолаш дац керда техникеи технологии балха юкъеяхьара план кхоачаш ца яр. Из гIулакх геттара во латт мехкдаьтта чакхдоаккхачеи химически промышленноста управленешка. План къоачашъяц мехкдаьтта доккхача промышленноста управлене, энергоуправлене, и. кх.

Укх шера чакхдаха дезаш доккхий гIулакхаш латт совнархоза хьалхашка. Болх бе йолаялийта еза полиэтилена цех, Шалински шекар доаккха завод, Шалински ГЭС, Наьсарера электрифицированни инструментий завод, иштта кхы а.

ДIахо йодача хана совнархоза ерригача предприятей кулгалхой декхарийла ба сихагIа кхоачамбоацараш дIа а даьха, чурча торонех бизза пайда а эцаш болх кхетамца вIаштIехьбаккха. Хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара ерригa торонаш оарцагIйоахаргхилара тешал дир нов. Сайкос.

Городерча комсомольций сийлен гIулакхаш дувцаш къамаьл дир комсомола горкома секретара нов. **Терентьевас.** 24 эзар саг вола комсомольский отряд доккхий толамаш доахаш я КПСС XXII съезда сийна, города партийни организаце кулгалца, аьлар цо. ХIанз 300 комсомолец коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабеш ва, хIаьта коммунистически къахьегама боламе дакъа лоацаш 3000 совгIа кагирхой ба.

Нов. Терентьевас къаьстта белгалдаьккхар дIахо кагирхошца кхетама болх дикагIа лелабе безилга. Цу гIулакха шерра юкъеоза еза общественность. Терко е еза берригача кагирхоша дакъа а лоацаргдолаш городе туризм вIашагIйоллара.

Комсомольцаша сийленца кхоачашдергда парте де лаьрхIа гIулакхаш.

— Вай къахьегамхой ха йIаьхъяра чIоагIа йоакхо ю вай паччахьалкхено, — йоах дIахо къамаьл даьча Грозненски унахцIено лораяра отдела заведующе нов. **Кодзоевас.** — Парте Программа тIа аьннад, вай мехка мара дуларгдолаш дац укх гаргарча шерашка мах боацаш медицински гIулакх делга, мах боацаш молхаш, промышленни предприятешка мах боацаш даа хIама хулийтилга. Вай городера 22 дарбан учреждени коммунистически къахьегама коллектив яхеи 140 медицински болхло коммунистически къахьегама ударник яхеи цIераш яхар духьа къовсам лоаттабеш ва.

Цхьадола толамаш даьхад городерча медицински болхлоша. Укх шера 8 бетта дикка кIезигдаьд цамогараш.

Доккхий лазараш хул Аргунаи Шолжаи юхе ядача юрташка. Цу хишта улув гIолла ядача фермашкарча доаханеи хьакхарчашеи хиш бIехдар бахьан долаш дарж лазар. Цудухьа уж фермаш кхычахьа дIаяхьара лаьрххIа уйла е еза.

Доккхийча кхоачамбоацарех да могаш боаца нах больницашка Iобувшабе моттигаш ца тоъар. Эзар маьнги эш хIанз больницашка, хIаьта из бахьан долаш цамогаш волча саго больнице яккха еза ха лоацъе езаш хул.

Нов. Кодзоевас предложени лу 6 здани — профилакторена шиъи берий учрежденешта йиъи хьожае парте горком декхарийла еш йола пункт конференце резолюцена юкъейхьара. Iальмате во латт дарбан объекташ хьалъелга. Ерригача Союзе вай яр мара цхьаккха республика яц берий больница йоацаш.

Къахьегамхой унахцIенонна доккха зе ду фо бIеха хиларо.

Уж дерригa кхоачамбоацараш дIадаха аьнна соцам баьбар обкома бюрос, цхьабакъда, из соцам хIанзалца кхоачашбеш бац.

Ший къамаьл чакхдоаллаш нов. Кодзоевас аьлар:

— Городерча медицински болхлоша чIоаггIа къоабалъю КПСС Программаи Уставеи проекташ, цар шоай беррига низ тIабохийтаргба шоашта хьалхашка латта декхараш кхоачашдара, вай мехка коммунистически общество хьалъяра.

КПСС Программа проекто дегаш гIоз а даьха, парте XXII-ча съезда сийна доккхий толамаш доахаш я тха завода коллектив, аьлар Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода парторганизаце секретара нов. **Сарапина.** 8 бетта план кхоачашъяьй 18 августа. Даьхенна планал совгIа дуккхача маьха продукци а луш. Социалистически яхье хьалха латт № 25-1 йола установка. Цу установка коллективо дош деннад ворхI шера план ялх шера кхоачашъе. Иштта дика къахьегаш ба № 43-3 йолча установка технологаш а. ТIеххьарча хана шоай болх тоабаьб завода ерригача установкаша. Плани социалистически декхараши кхоачашдарал совгIа завода коллективо цахаддаш къовсам лоаттабу продукце дикал лакхъяра тIехьа а.

ХIанз заводе 11 сентябре денз 17 октябре кхаччалца коммунистически месячник вIашагIъеллай, доккхий декхараш тIа а ийца. Съезд хьаеллача дийнахьа заводе митинг хургья, кийчдаьча къахьегама совгIатий итогаш еш.

Цхьабакъда, завода балха юкъе дукха новкъарленаш нийслу. Производства торонех дикагIа пайда эцаргболаш, производственни процессашта механизации автоматизации ергйолаш йола мероприятеш вIашагIъехкар укх шера городе хиннача экономически конференце. Парте горкома бюрос могайир уж мероприятеш. Царна юкъе белгалдаьккха дар тха заводерча № 43-102 йолча установкана реконструкци елга. Бакъда, из гIулакх хIанз а вIаштIехьдаьккхадац мехкдаьтта чакхдоаккхача Управлене бехках. Кхы дикагIа латтац завода цхьайолча узлашта автоматизаци елга а. Совнархоза постановлени тIаийцаяр завода комплексни автоматизаци е аьнна, цхьабакъда, даь хIама дац цу гIулакха. Иштта, кхы терко еш бац совнархоза кулгалхой заводе хьалъе йолаяьча лоархIамерча установкана а.

Конференце къамаьл дир КПСС обкома хьалхарча секретара нов. **Трофимова.**

Городской партийни организаце аргIан декхараш белгал а деш йоаггIаш йола решени тIаийцар конференце.

Конференце херждар КПСС горкомеи ревизионни комиссеи керда составаш.

ГIишлонхошка дахьийта моаршал

Электростанцей министерства «Сталинградгидростроя» болхлошка, инженерно-технически болхлошка, гIулакхерча нахага — гидроэнергетически узел хьалъеча дакъа мел лоацача болхлошка.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитетой СССР Министрий Советой чIоаггIа даькъала ювц «Сталинградгидростроя» гIишлонхой монтажникий коллективаш, специализированнии проектнии организацеш, промышленни предприятеш, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски органаш сий дола къахьегама котало яккхарца — КПСС XXII-ча съезда цIерах йола Волжски гидроэлектростанци хьалъяь яларца.

Мехка электрификаци е аьнна сийлахь-воккхача Ленина даь васкет кхоачаш а деш, советски наха толамца хьалъяь яьккхар керда гидроузел. Лоаццача ханашка Волга тIа хьаяьй дунен тIа эггара йоккхагIа йола шиъи ахи миллион киловатт низ бола ГЭС. Из хьалъярах дерригача советски халкъа гIулакх а Советски Союза Коммунистически парте XXII-ча съезда дола Iалаьмате дика къахьегама совгIат а хилар.

Керда Волжски ГЭС толамца хьалъяь яккхар — вай мехка, болхлошта, инженерашта, техникашта, конструкторашта, Iилмахошта доккхий хIамаш карагIдаьнна хилара дола къаьгга тешал да. Цар шоай са ца кходеш, деналца къахьегар бахьан долаш город-турпала Сталинграда юххе хьалбаьб коммунизм хьалъерий заманца товш бола боккха гIирс.

Ший сийлахь-йоккхача Даьхенах доккхал а деш чIоаггIа раьза хинна тIаьйцар советски халкъо Волге яьккхача кердача коталонах, берригача мехка электрификаци яра гIулакха чIоаггIа лоархIам болаш йолча этапах бола дика хоам.

КПСС Центральни Комитети СССР Министрий Совети чIоаггIа дог тийша я КПСС XXII-ча съезда цIерахча Волжски ГЭС-а гIишлонхошеи монтажникашеи, шоаш Iоаяьча опытахи говзалахи пайда а эцаш, шоай хьинарерча къахьегамца коммунизм хьалъяр духьа лоаттабеча къовсаме вай мехко доаха толамаш дIахо а дебадергхиларах.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ — **СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.**

ТАСС ХОАМ

ДIахо а космически аре караерзаяра оттаяьча Iилма-тохкамеи опытно-конструкторскии балхий планага хьежжа, советски Iилмахошеи конструкторашеи тохкамбе аьнна кийчъяьй космически объекташ лелаеча дукха лагIаш долча ракетай-носителий низ дукхагIа болаш а кердагIа а йола варианташ. ТIеххьара лагIаш а доацаш уж ракеташ урагIхецаргья Тихи океана центральни даькъа районе, укх координаташта юкъе къилбаседен шорал: 10 градуси 20 минути, 11 градуси 30 минути, 8 градуси 05 минути; малхбузен гаьнал: 170 градуси 30 минути, 167 градуси 55 минути, 166 градуси 45 минути, 169 градуси 20 минути.

Ракеташ урагIйохийтача хана цу районе хургда бустам боахача къаьсттача хIамашца кийчдаь Советски флота кемаш.

Кхерам тIа ца кхачийтар духьа ТАСС-о дIакхайкаду, цу белгалъяьча координаташца къоастаяьча экваторен фецарча моттигийи районе ракеташ хецача хана цига кемаши самолеташи тIадоагIаргдоацаш Тихи океане фордацарчеи фецарчеи наькъех пайда ийбеш долча мехкий правительстваша бе боаггIаш йолча шоай органашка хоам белга СССР правительства дехаш хилар.

Ракеташ урагIъухийтаргья укх шера 13 сентябре денз 15 октябре кхаччалца.

„ДОШО ХЬОАСА"—ЖА ЛЕЛАДЕРИЙ ЦIЕЙ

Шелковской района Сталина цIерахча колхоза жа леладерашта дукха дагалаттаргда «Дошо хьаьса» шоай цIей хинна ди—10 сентябрь.

..Хоза кийчъяьй колхоза правленена хьалхашкара майда. Хьалтеха доахк дукха плакаташ, балха хьалха латтарий портреташ. Дукха стендаш да колхоза боахам мел дегIабенаб хьахьокхаш. Укхаза гулбеннабар колхозера жа леладераш, республика кхыча боахамий дикагIа бола жа Iуй.

ЦIей хьаделлаш парткома секретара Д. Теренина аьлар: — «КПСС XXII съезда накъа болхаш чIоагIа къахьийгад жа Iуша, дукха хIама карагIдаьннад царна. Коммунистически парте Программа проекто къаьстта айдаьд цар хьинар, лакхдаьд цар балха толамаш. Жа Iуша дег чура къоабалъю парте Программа—вай заман эггара лоархIамегIа дола документ».

«Дошо хьоаса — вай ганз я» яха доклад йир колхоза председатела нов. Василькова. Шин къамаьлца докладчико белгалдаьккхар укх тIеххьарча 4—5 шера колхоза боахам чIоаггIа дегIабенилга. Цу даькъе керттера моттиг дIалоац жа леладаро. 1955-ча шера паччахьалкхенга дехкадацар 1270 центнер мара тха, хIаьта семилетка кхоалагIча шера — 2367 центнер. Цу юкъагIа шозза гаргга дукхагIа дебадаьд жа.

Къаьстта доккхий толамаш доахаш хьабоагIа № 4 йолча ОТФ жа Iуй (заведующи нов. Полушкин). Цу ферме хIара бIаь устагIана тIехьа юкъера лаьрхIача 102 Iаьхар кхебаьб, хIара устагIана тIера 5,5 килограмм тха а даьккхад.

ЧIоагIа терко тIаяхийта ладийгIар гулбеннараша воккхагIа волча жа Iуна П. Черепина къамаьлага. Укх шера дика къахьийгад П. Черепина жа Iуй бригада. ХIара устагIана тIера даьккхад 5 килограмми 800 грамми тха. Хьалтеха доаллача плаката тIа яздаьд: «П. Черепина бригадо укх шера вай колхозе эггара дикагIа дола тха деннад». Уж толамаш даха ший мишта вIаштIехьдаьннад дийцар нов. Черепина.

Къонача жа Iушта боккха кхетам луш дар колхозе эггара къаьнагIча жа Iуна А. Пронькина къамаьл. ЧIоаггIа доашхаш дийцар нов. Пронькина мишта оттабе беза искусственни осеменени яра болх, цунах боала пайда, мел лоархIаме я жа дахка ха.

Нов. Пронькина беррига жа Iуй тIахьийхар Iана лерттIа кийчо яра, хIара бIаь жийна тIехьа юкъера лаьрхIача 110 Iаьхар кхебара.

— Аз айса дош лу — аьлар цо, — жа дика Iангара даха, бIаь жийна тIехьа 120 Iаьхар кхебе.

— КПСС XXII-ча съезда сийна тIаийца декхараш тIеххоачашдаьд тха жа Iуй бригада, — йоах И. Федюшкина. БIаь жийна тIехьа хьалкхебаьб 114 Iаьхар, хIара устагIана тIера даьккхад 6,9 килограмм тха. Жа дебадара хIанз эггара лоархIамегIа да Iана дика кийчо яр, жа дика дорстадар. — Аз дош лу цхьаккха устагIа ца болийташ жа Iангара даха.

Гулбеннараштa ший балхах лаьца дийцар 1946 шера денз жа лоргаш болх беча нов. Тамазина, искусственни осеменени нийса ярахи цунах боала пайда бувцаши дар «Госплемрассадника» керттерча зоотехника нов. Оксимеца къамаьл, жена тайп-тайпара лазараш ца хилийтара де дезараш белгалдаьхар колхоза ветеринарни лоро нов. Дьяченкос.

Парте Шелковской райкома хьалхарча секретара М. Савченкос белгалдаьккхар семилетка кхоалагIча шера районерча жа леладераша дика толамаш даьхалга. Вай республике хьалхара моттиг яьккхай цар жа дебадара, тха даккхара, из паччахьалкхенна дIадалара. ХIара бIаь жийна тIехьа 115 Iаьхар кхебаьб районерча 18 жа Iуй бригадаша, 38 бригада устагIана тIера 6 килограммал кIезигагIа доацаш тха даьккхад.

— Цхьабакъда, карагIдаьннараш дукха дале а, — аьлар нов. Савченкос, — кIезига дац динза дисараш, балха новкъарленаш ераш. Махулла сихагIа уж дIададаха деза. Парте Программо дIадехи сихха жена боахам дегIабоалабар. Из кхоачашде вай вIаштIехьдаргда дикагIбарий опыт шерра дIаюха йоаржайойя, шин шера кхозза жа дахкилга бокъонца Iомадойя, жена фу тоадара гIулакх нийса оттадойя. Уж балхаш кхоачашдара еррига торонаш оарцагIъяха еза.

Боккхача теркамца ладийгIар гулбеннараша вай республике гIорбаьнна цIи хезаьча жа Iуша Н. Эсмухамбетова, Ф. Плотникова, Коминтерн цIерахча колхозерча М. Ковалева къамаьлашка.

Цул тIехьагIа дикагIа йолча жа Iуй бригадашта коммунистически къахьегама коллектив яха цIераш тийхкар. Из сийлен цIи яьккхай нн. Федюшкинеи Байбуловеи кулгалдеча бригадай коллективаша.

Балха лакхера толамаш даьхача ялх сага елар Коммунистически къахьегама ударник яха цIи.

Гулбеннараштa боккха пайда луш, хоза, сакъердаме чакхдаьлар «Дошо хьаьса» цIей. Царна лайра хIара шера из тайпа цIей хилар. Ший соцамца жа леладерий декхар кхоачашдир парткомои колхоза правленеи. Грознера, района колхозашкара художественни самодеятельноста итт коллектив яр жа леладерашта сакъердаме концерташ увттадеш.

М. ХАМХОЕВ,
(тха кор.).

Сурта тIа: республика гIорбаьнна жа леладерхой Плотникови (юкъе латтар), Эсмухамбетови (аьтта оагIорахьа йисте латтар) «Дошо хьаьса» цIейна юкъе дакъа лоацаращца беседа еш ба.

В. Елизарова сурт.

Беррига низ—хьажкIаш чуэцара!

☆ ☆ ☆

Сихде кхашкара балхаш

Республика кхашка 1961 шера 10-ча сентябре кхаччалца даь балхаш.

	Даь балхаш	кхоачашдара проценташ	1960 шера 10-ча сентябре даь хиннараш
Еррига чуийца хьажкIаш (гектараш)	32910	35	40278
Цунца ялатийна лаьрхIа	5773	11	750
Шекар доаккха свекла чуийцай (гектараш)	2134	27	—
Гидуаргаш чуийцай (гектараш	4890	25	2170
Баьца дaараш чуийцад (гектараш)	1431	26	1777
Силос кийчъяьй (тоннаш)	426120	47	452521
Зябь аьхай (гектараш)	38256	21	42647

Сихенца йойташи хьажкIаш, шекар доаккха свекла, гидуаргаш, баьца дaараш сихха чуэцара хьинаре къахьег республика кхашка. ХIара денна дог гIоздоалаш хоамаш хоз хьажкIаши шекар доаккха свеклаи чуэцаш.

ХьажкIаш чуэцаш доккхий хьокхамаш гойт шоашкара Курчалоевски района хьалхле лелаеча звеноша. Цу районе ялатийна лаьрхIа чуийцай 977 гектар хьажкIаш, хIара гектара тIара 43,6 центнер а йоаккхаш.

Сунженски хьажкIаш лелаерхоша хIара гектара тIара 36,5 центнер фуалъяьха хьажкIаш йоах.

ХIара гектара тIара 200 центнер шекар доаккха свекла яккха аьнна республика свекловодаша денна дош толамца кхоачашду. 10-ча сентябре кхаччалца 2134 гектара тIара чуийцача свеклах юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 200 центнер яьккхай.

Хьалхле лелаеш я Курчалоевски район. Цу района колхозаша 144 гектарах хIаране тIара 253 центнер яьккхай, хIаьта Урус-Мартановски района совхозаша 491 гектарах хIаране тIара 246 центнер яьккхай.

Юртбоахама керттера культураш чуэцарал совгIа доккхий балхаш ду силос кийчъеш а. Силос кийчъяра план 10-ча сентябре кхаччалца ерригача республике гIолла 47 процент кхоачашъяьй, 426 эзар тонн совгIа силос еллай, хIара Iатта лаьрхIача 12 тонн хул из. Цхьабакъда, соахка цу хана кийчъяь хинначул кIезигагIа я из.

Цхьайолча районаша ерригача республике кийчъяьчул 2—3-зза дукхагIа силос кийчъяьй. Ножай-Юртовски районе хIара Iатта лаьрхIа 34 тонн кийчъяьй, Надтеречни районе—21 тонн, Совнархоза совхозаша — хIара Iатта 23 тонн.

Уж толамаш КПСС XXII-ча съезда хетаду республика кхашкарча къахьегамхоша.

☆ ☆ ☆

ХьажкIий элаш дегIаух

ХьажкIаш чуэцара балхаш чIоагIа сихденнад Надтеречни района «Гвардейский» совхозе. Областной партийни конференци хьаеллача денга — 19 сентябре чуийца а яьха, паччахьалкхенна хьажкIаш дIаялара план кхоачашъелга — иштта да совхоза къахьегамхоша шоашта хьалхашка оттадаь декхар. Планах 4 гектар йолча метта, хIара денна 6, 5—7 гектар хьажкIий чуэц комбайнера Асхабовеи тракториста Гаталовеи.

Механизаторел совнагIа, беррига къахьегамхой ара а баьнна кара хьажкIаш чуэцилга а вIаштIехьдаьккхад совхозе. ХьажкIаш чуэца йолаелча денз геттара хьинаре из болх беш ба Хамидова Эди дезал. 70 шу даьнна воккха саг ше вале а, хIара денна 170—175 процент норма кхоачаш а еш, хьажкIаш хьайоахаш ва цу дезалий да. Ше дика болх барал совнагIа, цу балха дуккха лоалахой а оарцагIбаьха совхоза хьажкIаш чуэцача доккха новкъостал деш я Мусхаджиева Малика.

Паччахьалкхенна планах дIаяла езача 5000 тоннах 12 сентябрь хьаотташ дIаеннараш 1600 тонн мара яц. Графиках цу хана дIаенна хила езарел дуккха а кIезигагIа я уж. Керттера бахьан автотранспорта болх лерттIа вIаштIехь ца баккхар да. ХIа аьнна маьлха сердал йовшшехьа а, болх социйт автомашинаша. Цудухьа, хьажкIаш талхар кхерам а болаш, Iалаьмате йоккхий хьажкIий элаш Iайнай района шинна а совхоза хьаттарашка.

— Комбайнаш сайца латтаргйоацаш оаха хьама йоаххa машинаша хьажкIаш дIакхухьаре тхога йизза торо хургьяр 19-ча сентябре хьажкIаш чуийца яха а цу хьакъехьа областной партийни конференцена рапорт дала а, — йоах «Надтеречный» совхоза хьажкIаш лелаеш волча Музыкаев Увайса.

Iалаьмате сиха вIаштIехьдаккха деза ерригача автотранспорто шин сменах болх белга, кара хьажкIаш хьаяхара беррига низ оарцагIбоаккхилга. Цу балхах дукхагIа дIакъехкаш бола, шоай доалахьа машинаш йола нах эггара хьалха арабаха беза хьажкIаш чуэцара.

Хьаяьха хьажкIаш духхьала лаьтта Iойоассаю «Надтеречный» совхозе. Ужаш, зIараш тIа йоассаяьраш санна, йокъа а лац, йоачан хуле талхарг а я.

Белгалдаьха кхоачамбоацараш Iалаьмате сиха дIадаха а, хьажкIаш чуэцареи паччахьалкхенна дIаялареи балхаш укх гарггарча деношка йистедалга Iалашде а декхарийла ба совхозий директораш нн. Шкарапутеи Ветошкини.

С. ДЫШНИЕВ,
Надтеречни района юртбоахама продукташ кийчъяра керттера инспектор.

ДОШ КХОАЧАШДУ

Дика кхеяьй укх шера хьажкIаш Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза пхелагIча отделене къахьегамхоша. Зехьа дайнадац отделене механизатораша хьийга къа. ХIара гIадамах шишша а кхы совгIа а хьажкIа йоал.

Укх шера 82 гектара тIа хьажкIаш хьалкхеяьй Оздамиров Суламбик звеньевой волча механизированни звенос. ХьажкIаш лелаерхочо лерхIар хIара гектара тIара 55—60 центнер хьажкIаш яха. Цхьабакъда, Коммунистически парте Программа керда проект йийшача хIара гектара тIара 70 центнерал кIезигагIа йоацаш хьажкIаш яха дош делар цо. ТIаийца декхар кхоачашхул.

— Коммунизма материальни база хьалъяра, — йоах звеньевойс, — укх гарггарча итт шера юрта боахама продукци шозза дукхагIа арахецаш хила еза. Из декхар оттадаьд вайна хьалхашка Коммунистически парте. Тхоай беррига низ тIабохийтаргба оаха укх гарггарча хана юрта боахама продукци шортта хилийтара.

Коммунистически парте кердача Программа дегаш гIоз а даьха, хIара гектара тIара 40 центнер гибридни хьажкIаш яхара чIоаггIа къовсам лоаттабу Саламов Ансат звеньевой волча звено членаша.

Дика хьалкхеяь хьажкIаш чуэца болабеннаб хIанз отделене къахьегамхой. Шоай машинаш дика кийчъяьй комбайнераша Тахаева, Мулатова, Солтаханова. Балха эггара хьалхарча деношка а доккхий толамаш доах цар. Хьаяьха хьажкIаш дIакхахьа тоъал транспорт я отделенега. Отделене хьатта 600 центнер хьажкIаш кхаьчай.

Шекар доаккха свекла а сихха чуийца яккхара чIоаггIа къахьег отделене къахьегамхоша.

В. ДЖАМБУЛАТОВ.

Къоал даьраш бехктокхаме эзаб

Керда хьажкIаш лочкъаярах Нохч-ГIалгIай АССР Прокуратура органаша уголовни бехктокхаме эзав 5 саг:

«Аргунский» яхача совхозера томараш тIехь хьажкIаш лочкъаярах цхьан шера болх бе суд яьй **Н. С. Плетневайна** Грозненски района халкъа судо.

«Аргун» яхача колхоза кхашкара томараш тIехь хьажкIаш лочкъаяьй **Н. М. Письменнаяси Немчинаси.** Шиннена а цу судо хIаранена 6 бетта болх бе безаш суд яьй.

Наурски района «Победа» яхача совхозера томараш тIехь хьажкIаш лочкъаяьй **В. Я. Макарова.** Вир а йоаллаш йолча ший вордаца хьажкIаш яхьаш воагIаш дружина командира Дыбоева лаьцав из.

Наурски района халкъа судо вири ворден дIа а йоаккхаш 4 бетта набахта валла суд яьй Макарова.

Гудермесски района «Дружба» яхача совхозера томараш тIехь хьажкIаш лочкъаяьй **Мадашева.** Мадашев бехке веш дола уголовни дош халкъа суде хьажа дIачуденнад.

ХьажкIаш лочкъаяь гучабаьннарий дешаш 5 ди далалехьа йистедоахаргдолча тайпара болх вIаштIехьбоаккхилга тIадиллад республика Прокуратуро районни прокурорашта.

ОАХА ЯЗДАЬЧОХ ХИННАР

«ЕРРИГАЧА ТОРОНЕХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦАЦ»

№ 60 йолча «Сердало» газета тIа кепа техача корреспонденце тIа белгалдаьхадар «Ингушский» совхозерча хьайбай боахамера кхоачамбоацараш.

Цу корреспонденцех лаьца шередакцега дайтача письмо тIа МагIалбикерча горисполкома председатела нов. Дахкильгова язду: «Совхозе искусственни осеменени яра гIулакх тоадаьд. Шура дукхагIа яккхар духьа доахан бийсана доажаду. Керттерча зоотехника нов. Гардановa партийни бехк баьб, зоотехника нов. Мамиргова строгий выговор яьй»...

СихагIа кийчъе культура учрежденеш

Районера культпросветучрежденеш Iан тIехь болх бергболаш кийчъяра гIулакх дика чакхдаккха гIерт МагIалбика районера культура отдел.

Районе ерригаш а 8 клуби 12 библиотекеи мара яц. Царех бокъонца кийчъяь йистеяьннай 6 клуби 12 библиотекеи. Чуйилла газ мел йоацача йоаго хIама енай.

Цхьабакъда, культура отдела дика гIулакхаш дувцаш белгал ца деш дита йиш яц цхьайолча юрташкарча клубайи библиотекайи балхацара кхоачамбоацараш.

Ши эзар гаргга нах бахаш юрт я Цебий-Юрт, цхьабакъда балхах мукъа болча хана культурно салаIа йиш йолаш-м бац уж. Клуб я яхаш цхьа тишденна цIалг дагIа юрта юкъе. Цун тIерча сибатах эхь да цунах культурни моттиг лоархIаш йола клуб я алар. Культурно салаIа йиш йолаш моттиг яц цу чу.

Ремонт яь а яьнна, наха бизза кхоачамбергболаш, дика клуб я Йоккхача Ачалкхера яр, цхьабакъда, цхьа иттех сага мара Iоха моттиг яц цу чу, вож бараш уралатта безаш хул.

Къахьегамхой культурни хьаштий йоакхо йой цу юрташка? Яц. Шоай сайрийнара сахьаташ культурно са а лоIаш дIадахьа моттиг ца хилар бахьан долаш са мел бийнача вIашагIа а бетталуш, малара е цу тайпарча кхыдолча гIулакхашта тIехьакхувш хул цу юрташкара кагирхой.

Комсомоло шоашта бакъахьара никъ хьахьокхаш хилча, гIад а баха из никъ хьаэцаргболаш бар уж. Вай республикерча дуккхача юрташка кагирхошеи комсомольцашеи шоай низашца хьал ма яьйий клубаш, библиотекаш, халхар ду площадкаш. Цу тайпарча дикача гIулакхий инициатива массаза а комсомольцашка хиннай. Укх юрташка а йиш яр комсомольцашка беррига кагирхой оарцагIа а баьха, шоай низашца шоашта культурно салаIа моттиг хьалъе.

Iан тIехь болх бе уж учрежденеш кийчъяра нах юкъеззабац цхьанна а юрта. Культпросветучрежденешта шефство лелае декхарийла я комсомольски организацеш, аьнна ВЛКСМ областной комитето баь соцам боллашехьа а, цу учрежденеша кхоачашбеча лоархIамерча балха цхьаккха тайпа новкъостал даьдац районни комсомольски организаце.

Къахьегамхоша культурно салоIаргдола гIулакх вIаштIехьдаккхара башха оарцагIйоалаш яц парте горкоми горисполкоми.

Клубаши библиотекаши тоаяра а керда хьалъяра а моттигерча бюджетера цхьаккха сом ахча хьожадаьдац культура отдела, хIаьта культура министерствас хьахийцар дерригa дIадахийтадале а, кхоачам хиннабац.

Партеи правительствaи решенеш а юрта боахамеи промышленностеи хьалха латта опыт а йоаржаяра боккха лоархIам болаш йолча культпросветучрежденей балха дукхагIа терко е еза района кулгалхоша.

Лакхехьа белгалдаь кхоачамбоацараш дIа а даьха, Iан тIехь болх бергболаш хIанззе а кийчъяь яха еза культпросветучрежденеш.

Б. БУЗУРТАНОВ,
(тха собкор.).

СТАЛИНГРАД. Ханал цхьа шу хьалха хьалъяь яьккхар Сталинградски ГЭС.

ХIаране 115 эзар киловатт низ болаш йола 21 гидроагрегат болх бе йолаеннай.

ГЭС-а сунт хьалъяр бахьан долаш хьахиннай йоккха водохранилище — Заволжьерчеи Каспийски форда гонахьарча теIача моттигашкарчеи пайда луш долча, цхьабакъда, декъача лаьттай 7,5 миллион гектара хий дехка а йиш хулийтаргйолаш бола Сталинградски форд.

СУРТА ТIА: Сталинградски ГЭС-а шлюзаш.

А. Маклецова сурт.
ТАСС фотохроника.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре.
Йоккха зал — **«ЦIе парусаш».**
Долалу: 8, 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.
ЗIамига зал № 1 — **«Безам эш бера».**
Долалу: 8.30. 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗIамига зал № 2 — **«Цхьалха истори».**
Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7.
ЗIамига зал № 3 — **«Саг ваьв».**
Долалу: 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

«Родина» яхача кинотеатре
«ТIавеначоа машар».
Долалу: 9, 1, 5.15, 9.
Широкоэкранни фильм **«ЦIе парусаш».**
Долалу: 11, 3, 7.
Документальни фильм, (дIаьхдаь сеанс.).
«Машареи доттагIлени визит».
Долалу: 9.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 15, **Телефонаш:** редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара—2-45-48, партийни вахарен, экономикан, письмойн отделий—2-25-72; корректорске—2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 15, **Телефоны:** зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3.

Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ02165. Заказ № 5039